THE JACOB RADER MARCUS CENTER OF THE
AMERICAN JEWISH ARCHIVES

MS-763: Rabbi Herbert A. Friedman Collection, 1930-2004.
Series F: Life in Israel, 1956-1983.

Box	Folder
17	2

Democratic Movement for Change. Yigael Yadin. 1975-1977.

For more information on this collection, please see the finding aid on the American Jewish Archives website.

3101 Clifton Ave, Cincinnati, Ohio 45220
513.487.3000
AmericanJewishArchives.org

CONTROVERSY

Jewish power sharing

DAVID VITAL, professor of political science at Haifa University and visiting fellow at Wolfson College, Oxford, suggests that only a closer, formal, Jewish relationship with Israel will strengthen both

It is difficult for one who is something of an outsider in the diaspora to assess the current mood within it with accuracy. It may seem presumptuous to attempt to do so.

Still, it is an inescapable impression, after some months outside Israel, that the mood is a defensive one in essence and that many people are uncomfortable, not to say fearful, in ways that remind one, however faintly, of very much more evil times even than our own.

For this there are solid grounds. The diaspora must now confront, over and above all the difficulties and problems which are specific to it and which we in Israel have never known or have long forgotten, an extremely serious question.

This is whether the long-term political and economic and military offensive to which Israel is subject will not have ever more direct consequences for that part of Jewry which is outside Israel and which has only been involved in its affairs, and, indeed, in Jewish affairs generally, on a partial and voluntary basis?

The affair of the blacklisting of four Jewish banks in Paris and London is only one of a number of recent signs pointing to the correct answer to that question. And, accordingly, one development to be expected is a growth of tension within Jewry which, however it may be covered up in cautious terminology, will be traceable to doubts about where the interests of any particular Jewish community do lie and, ultimately, to the general question whether the interests and needs of Jewish communities which are differently placed are compatible one with the other.

This is not a pleasant prospect. The re-drawing of lines (if only in the mind) between "us" and "them," between communities which are in evident and immediate danger and those which, at worst, face great discomfort, cannot fail to corrode the always delicate structure of what might be termed ecumenical Jewry.

And such a process, if untreated (and given the now predominantly secular character of Jewry) would most likely lead to the end of anything that it would be proper to denote as a single Jewish people.

On the other hand, the structure of the Jewish world *is* fragile, these dilemmas are real, and the centifrugal forces are powerful and tending to increase in strength.

It would therefore be an error, as it always is in times of great moment, to seek to paper over such genuine and ever more visible cracks—the more so as this is precisely what those who have set the tone of public discussion of Jewish affairs in the past thirty years have tried so hard and for so long to do.

What, then, is to be done?

The first imperative is to recognise the changes in our circumstances for what they are and to build for them and, so far as possible, upon them. Given an impending, if not actual, conflict of interests between the unhyphenated and the hyphenated Jews a healthy and lasting relationship between them can now only be one which is *political*.

By that is meant a relationship founded explicitly on an attempt first to draw lines and define differences and then, secondly to bridge (and, where possible, mitigate) conflict by a careful balance of purposes and resources.

The re-formed coalition would, in turn, derive its logic and its justification from agreed aims and a measure of joint (if not necessarily equal) public responsibility for events. For what is suggested here is that the involvement of Jews in and out of Israel in *each other's* affairs should not only be changed in kind and degree, but systematically encouraged and institutionalised.

Now it is evident that this is a subject on which any explicit, practical programme must be made to emerge from a process of consultation, open debate and promulgation that is in almost every respect parliamentary.

A great and representative assembly would have to be convened to deliberate—and certainly that in itself would be a great step forward. Nevertheless, it would be proper to indicate here, however briefly, the kind of social and institutional changes that could usefully be considered by such an assembly and the sort of benefit that would, I believe, accrue from them.

> *"a system of co-ordination arousing violent controversy and jangling the nerves of many millions"*

The first and obvious institutional change would have to be the winding-up—or, at the very least, the radical transformation—of the Jewish Agency-Zionist Executive and its replacement by an organisation that would be expressly and exclusively an institution of the diaspora, deriving its authority and freedom of operation from that fact, and managed and staffed by Jews of the diaspora.

Its success or failure would then hinge upon its ability to treat with the Government of Israel, no less than on its ability to mobilise and lead its own constituency outside that country; and the Government of Israel, for its part, now that the transformed Agency would no longer be in symbiotic political association with it, would have to take it a great deal more seriously than before and learn to see it as an autonomous entity.

All of which would amount to progress in itself, but would only be a beginning.

As a consequence of the scrapping of the existing Zionist Organisation-Jewish Agency bureaucracy and the handing over of its functions to an autonomous body, there would emerge a class of diaspora Jews whose function in Israel would be somewhat analogous to that of the personnel of one of the great international aid projects.

They would be resident in the host country for extended, but finite periods; in it, but not entirely of it; possessed of considerable freedom from local social and political constraints.

They would be thus so placed that their effective role would truly depend on the sheer skill and efficacy with which they ran the schools, libraries, hospitals, transport services, immigrant absorption schemes, housing and construction corporations or whatever else they had undertaken financial and direct, practical responsibility for—always independently of, although in co-ordination with, locally managed and locally manned institutions and corporations.

In the wider perspective, the role of the diaspora in Israel would thus come to be defined and made visible and measurable as never before and in a manner that could not fail to put new life and healthier attitudes into at least one great aspect of Israel-diaspora relations.

On the local plane, the impact of a new and extremely influential (because politically independent) socio-economic sector on our own society in Israel would, I believe, be electric—for its sharpest and quickest effects would be felt in the realms of domestic politics and administration.

These, as is well known, are in a condition that is a great deal less than satisfactory: slow to change with circumstances, relatively insensitive to the public mood and public needs, and ill-adapted to the accommodation of citizens who have no place in the political arena, or are of independent views, or are newly come to the country.

On the other hand, the pervasiveness of party influence in spheres far removed from that of politics proper is, by normal Western standards, unduly high. There could not fail to be changes once power-sharing with non-Israelis, however limited in scope, were instituted.

But power-sharing cannot be one-sided. Ways would have to be found to integrate an Israeli element into appropriate institutions in the diaspora on a comparable basis. Might there not be a representation in the Board of Deputies, for example, with, say, the right to speak, but not vote?

Plainly the effect of bringing the two great wings of Jewry into a system of co-ordination will be felt in all parts, arousing violent controversy and jangling the nerves of many millions of the great-grandchildren of the Emancipation.

But, in the process, the issues before contemporary Jewry will have been made plain and the pressure to make a lasting commitment *for or against* the idea that we are a single people with certain common interests which we are entitled to further jointly will have increased.

Today, nothing compels the individual Jew to stand up and be counted one way or the other. But prudence cannot sustain a nation and perhaps the strongest arguments for a fresh approach to these great matters are moral and aesthetic. Integrity and boldness are, ultimately, their own reward.

great enthusiasm - much clapping
overflowing full hall

Yadin

after only 4 months, (they mocked when we began) - we are one of 3 great parties
Zionist dream - to be light
pioneering has become bureaucracy
volunteering has changed to orders
half the people don't feel integrated -- the two poles must be brought together & there will be an explosion. (applause) there must be one people (applause). Working with the Diaspora was not only an economic matter but spiritual. Work production, not only oranges - is our future. We must win in the world market - not only the Europe cup.
Organize the government ministries better.
against wild strikes in public services

Why were not serious steps to solve our problems taken up to now? Parties were not responsible to people (applause). Our representatives are elected from bottom up (applause) we will not take part in any government unless there is reorganization (applause)
We speak about bureaucracy

Foreign problems are dangerous

If we are strong no enemy can overcome us (applause) we will be a Jewish nation, with democracy (applause) one Arab state - whose capital must be east of the Jordan. Our border is Jordan. (applause) We can negotiate with the Arabs one by one (as I know from Rhodes) or all together. Many Arabs have joined us and are sitting here (moderns, Kurds, Druse). ~~They~~ You are welcome (wild applause). You are entitled to all rights.

Friendship with US is crucial part of our policy - heritage of freedom, etc.

Strengthen relations with Jews of US

Solidarity between Jews abroad + us is small in time of war - it must become daily fact. (applause) our united people is our strength (applause)

There will never be a threat + the destruction of the Third Temple (wild applause)

Poor peroration - much applause - ever demagogic - good oratory - Standard oration 45 minute speech.

AMERICAN JEWISH ARCHIVES

4. If we can rationalize our economy; curb inflation; strengthen the executive branch; reduce the bureaucracy; restore morality; work harder; produce more; develop pride; improve our public manners; teach the civil service how to handle citizens; teach our children to be Jews not just Israelis; vastly improve our elementary + secondary education; emphasize personal ethics, wherein a man's word is his bond; break poverty, which exists already in a second generation, and is shameful in a Jewish state .....

5. These are among the declared objectives of our party - They can be done if our leaders are determined. The basic question is always asked: how can you do all this improving when 40% of the national budget goes for defense? The answer is: decision and determination. Teaching morals doesn't take money. Teaching politeness doesn't take money. Teaching Jewish values doesn't take money.

6. As for the second: organizational system by which we handle immigrants - most comments about this deal with important but secondary matters ~~superficialities~~, i.e. quality of shlichim; coldness of Israelis to newcomers; immigrants rights, ~~[illegible]~~ etc.

The main matter is the inability to decide whose job it is, Government or Agency. Cite 1968 experience; cite Hoover commission repeating the error.

Aliyah - gov't

Klitah - independent authority, authorized by law, which spells out.

7. Proposal for Minister on Diaspora Affairs.

8. We can get steady aliyah - and prevent yerida - by making this country a ~~shining [illegible]~~ dream - and making it as easy to move here as from N.Y. to California.

speech given 2.5.77 at party meeting - with Tamir David Blumberg chairman

~~Relationship~~ Israel & the Diaspora

1. We need 3 million more Jews like we need air to breathe. Not only for physical reasons - to increase our strength for the long wars ahead; to enlarge the economy; to expand our industrial capacity; to earn more and thus become economically independent: but for the spiritual reasons of building a ~~Jewish~~ model state, with personal values based on Judaism, Jewish ethics and morals, and societal values based on equal opportunities for all men. We will never build this model state if we remain a small stunted ghetto

2. We will not get these millions of Jews in the Diaspora to come here, unless we make revolutionary changes in two basic areas: The quality of our life here; and the ~~[illegible]~~ organizational system by which we handle immigrants.

3. The quality of our life is probably the more important of the two: people will come and will stay only out of positive motives and idealism, because it is better to be here, as Jews and as humans, than anywhere else. I feel that there are multitudes of Jews who want to come here, even ache to come here, but don't because they are not inspired by what they see here. There is the natural fear of coming to live in a war zone, and the natural reluctance to lower standards of living. But this fear and this reluctance could be overcome, for many, if there was something special pulling them. It is not enough to say they should be willing to come as pioneers. Let us not overemphasize the idealism even of our heroic second aliyah. Most of them failed and left. Yerida is not something new. B.G. & his story of 80, of whom only 2 remained.

22.3.77

To: The Israeli Who Cares

From: The Democratic Movement For Change

Subject: Israel and The Diaspora: Immigration and Absorption

It is the mission of Israel to provide a homeland for the Jewish people; a secure home for an independent, united, and creative society; a central focus for the cultural and spiritual needs of the diaspora.
In actual fact:
Immigration is declining. Emigration is increasing. Many of the Jews who leave Russia on exit visas for Israel never arrive here. The Government's solution to the problem? More committees, more offices, more positions, more emissaries, more overseas trips. We recommend a different approach and a new direction.

Partnership and Responsibility

The representatives of Zionist organizations and Jewish communities throughout the world must be responsible partners in the formulation of Israel's external image and internal way of life. We must not be content with financial aid. Representatives of fund-raising organizations in the diaspora must be consulted regarding the use of funds.

Jewish Education

The Jewish and Zionist commitment must be based on a sound knowledge of Jewish history, an understanding of and familiarity with traditional values, the study of Hebrew as a living language, and the personal experience of daily life in Israel.
Jewish education in the diaspora must emphasize the obligation of every Jewish family to visit Israel and of every Jewish youth to spend a year either working or studying in Israel.
Zionist education in Israeli schools must emphasize the fact that Israeli youth is an integral part of the Jewish people and shares responsibility for the continued existence of this people throughout the world.

What is our attitude to immigrants and liaison with the Diaspora?

We would cancel all duplication in the immigrant absorption set-up, and establish a single authority to coordinate the treatment of immigrants at all levels: housing, employment, professional retraining, and so on. We would put an end to the political nature of the existing framework for liaison with the diaspora. People with the right qualifications and not people with the right connections would fill the posts of emissaries and absorption officers.

We would ensure that independent elective immigrant organizations are freed from political considerations, to play a central role in the process of social absorption.

We would grant immigrant rights in accordance with defined criteria, based on a discrimination between the needy and the wealthy, and with no discrimination against veteran citizens of Israel.
We would streamline the immigration and absorption process, from the first contact in the diaspora to final absorption in Israel.

We would simplify bureaucratic procedures, and lessen the dependence of the immigrant on the government clerk. We would place immigrants in the hands of special teams, chosen for qualifications which would favour the success of immigrant absorption, awareness of the purpose of immigration and absorption, knowledge of the mother tongue of the immigrant, and understanding of and sympathy with the special problems of the immigrant.

And above all — We would create a new social and economic regime in Israel

We would free all citizens from overpowering bureaucracy; establish rental housing; encourage worker mobility (as described in previous notices; encourage free enterprise; and ensure genuine democracy of the type known to western Jews and envisaged by Soviet Jews.

We would turn Israel into a more attractive country — a country which would encourage immigration rather than emigration. These are only some of the principles included in our programme dealing with the question of immigration and absorption. The entire programme will be presented to the elected bodies of our movement for ratification.

If you have read this notice to the end — it is clear that you care.

If you care — join us.

Join the Democratic Movement for Change.

Together we will succeed!

DEMOCRATIC MOVEMENT FOR CHANGE

5 MOSES STREET, TEL AVIV, TEL. 03-37971

מזכרוני הארכיוני

מאת אריה דיסנצ'יק

מצה"ל — לליכוד — לשלומציון

ידידות קרובת מאוד נוצרה ביני לבין אריק שרון. וקשה עלי לשח־זר את פרטי התחוותה של ידידות זו, אף שניתן לתלותה באישיותו המושכת של אריק שרון שנוספו לה מדי־חצבא שלבש והיותו אמן בטיפוח יחסי־ידידות.

לראשונה ראיתיו פנים־אל־פנים בפגישה של ועדת העורכים עם הרמטכ"ל דאז, משה דיין, ומן מת לפני מבצע „קדש" ואחרי פעולת הגמול בקלקיליה.

היתה זאת פגישה מתוחה ועצובה. פעולת קלקיליה לא היתה מן המוצלחות. ברגעים הק־ריטיים עמדה מפקדת הצבא בפני הברירה: להפעיל את חיל האוויר או לפנות למשקיפי האו"ם כדי לבקש הפסקת־אש.

עוזי נרקיס שהיה אז סגן ראש אמ"ן (ב־דרגת סגן־אלוף), הסביר על המפה ועל הלוח את פרטי הפעולה, וכיצד נסתבכו העניינים, כשתג־בורת שנשלחה לשחרר את הכוח המנותק עלתה על מארב של הלגיון הערבי.

אחר כך נטל את רשות הדיבור הרמטכ"ל, רב־אלוף משה דיין, שניתח את הפעולה — הישגיה וכשלונותיה — והצהיר הצהרה רבת־משמעות: נסתיים שלב פעולות־הגמול. יש ל־החליט אם הגיע הזמן לנקות את שטחי הגבול על ידי פעולה מקיפה.

ובניגוד למקובל בפגישות אלו, אמר משה דיין: אביא לפניכם את מפקד הפעולה, רב־סרן אריק שרון, כדי שתשמעו את פרטי הקרב מפי המפקד בשדה.

ואז נפתחה הדלת, ונכנס קצין צעיר, יחסית, בעל שער שיבה. לשומת הפנים המתוחות העצו־בות של שאר הקצינים — ריחף חיוך רחב על פניו. הוא נטל את המקל בידו, והחל מטייל על סני המפה ומדבר בביטחון רב.

נזכרתי אז בסיפורו של פנחס לבון מן התקופה שמילא את מקומו של דוד בן־גוריון, שהיה אז בחופשה, כשר הביטחון. בוצעה אז פעולת קיביה, שבה נהרגו יותר מחמישים איש ואשה מתושבי הכפר הערבים.

סיפר לבון, כי תחילה חקר את הרמטכ"ל, רב אלוף מרדכי מקלף, וראה את נוסח פקודת המבצע. אחר כך בא חורו של אלוף משה דיין, ראש אג"ם, שהראה לו את הפקודה שהוציא על סמך הוראות הרמטכ"ל. אך הפעולה — כך טען לבון — היתה מעל ומעבר לפקודת המבצע.

ואז ביקש לבון להביא לפניו את מפקד המבצע, ונכנס לחדרי — אמר לבון — צעיר בעל שערות שיבה, כולו חיוך מלבב, אך תקיף בדי־בורו. לאחר ששמעתי את הסבריו — הבנתי הכל.

*

ב מבצע „קדש" ביצעו אריק שרון וצנחניו אחדות מהפעולות הנרעזות ביותר שנעשו במערכה זו (ובהן נפלו קורבנות רבים יחסית למספר האבדות בכל המערכה). אך נראה ש־חדרן עוד יותר היחסים בין אריק לבין צמרת צה"ל. „צ'רה" (הריהו צבי צור) מינה אותו אמנם לתפקיד ראש ענף המבצעים, ודבר המינוי אף נתפרסם בצבא (אך לא בציבור); אבל אחר כך ביטל צ'רה את המינוי. לצערו של אריק לא היה גבול.

היתה לנו שיחה בנושא זה, והחלטתי — בניגוד לתנוון בלסדר הטוב, אך מתוך ידידות לאריק ומדאגה שמפקד שדה כאריק לא יפרוש מהצבא — לחטוף שיחה עם „צ'רה".

אך לפני שחלכתי ל„צ'רה", ביקשתי את משה דיין (אז שר החקלאות בממשלת בן־גוריון) להיפגש אתי כדי ליטול עצה ממנו.

כשנפגשנו על כוס־קפה, סיפרתי לו על רצוני לשוחח עם „צ'רה" בעניין אריק. ושאלתי אם לעשות זאת.

משה דיין עודד אותי, שאמנם אלך לשוחח עם „צ'רה". יש לעשות הכל, כדי שאריק יישאר בצה"ל ויחפוס את מקומו הראוי.

והוא הוסיף ואמר: האלוף זורע שלח לי — בהיותי הרמטכ"ל שלו — כמה מכתבים חריפים, וכינה אותי בכמה כינויים מאוד־לא־מתאימים; החלטתי לגנוז את המכתבים, אם כי הבאתי אותם לידיעת בן־גוריון, כיוון שהערכתי את זורע („זרו") כמפקד שדה מעולה, והייתי מעוניין שיישאר בצבא. על אחת כמה וכמה יש לשבץ את אריק בצבא.

שאלתי את משה דיין, אם אוכל למסור ל„צ'רה" את תוכן דבריו ולהסתמך עליהם כ־טיעוני — והוא אמר: ודאי, ודאי. ואם „צ'רה" יפנה אלי — אומר לו את אשר אמרתי לך.

בין שיחה אחת לשניה עם „צ'רה" הת־קשרתי עם בית שרון בנ' . הוא לא היה בביתו, ושוחחתי עם אשתו מרגלית, שחיבבתיה והערכתיה. היתה זאת שיחה מרגשת עם אשה הדואגת מאוד לבעלה.

היתה זו שיחתי האחרונה עם מרגלית. היא נהרגה זמן מה אחר־כך בתאונת דרכים בדרך ירושלים.

*

ואכן אריק יצא לחופשה. הוא נרשם לאו־ניברסיטה וגם יצא לסיור בארצות־הברית ובווייטנאם.

„זרוק רימון!..."

כשחזר אריק שרון מווייטנאם, ניסה להתקבל לראיין אצל שר הבטחון, משה דיין, כדי לדווח לו על התרשמויותיו. אך משה דיין היה עסוק בימים ההם בסיורים בשטחים ואריק לא הצליח לקבוע פגישה.

פגש אריק שרון כאלוף עזר ויצמן, אז ראש אג"ם וגיסו של משה דיין, ושאל אותו: עזר מה עלי לעשות, כדי שאצליח לפגוש את גיסך?

ענה עזר, כדרכו: זרוק רימון בגן ביתך בצהלה ומשה דיין יופיע מיד. כפי שהוא מופיע אחרי כל זריקת רימון בעזה...

*

כן מה אחר כך — „הוצנח" אלוף עזר ויצמן למשלת הליכוד הלאומי בראשות גולדה מאיר כשר התחבורה מטעם „חירות" (גח"ל). נתפנה תפקיד ראש אג"ם, השני בחשיבו־תו בצה"ל. חיים בר־לב העדיף למנות כראש אג"ם את אלוף פיקוד הצפון, אלוף דוד אלעזר („דדו"), ועל כן החליט אלוף פיקוד הדרום, אלוף ישעיהו גביש, שסבור היה, כי התפקיד מגיע לו, לפרוש מצה"ל. כך נתפנו שתי כהונות רמות — של אלוף פיקוד הדרום ושל אלוף פיקוד הצפון. הדרום הוצע לאלוף ישראל טל, והצפון — לאריק שרון, שהוחזר מחופשתו. אך משסירב ישראל טל לקבל את התפקיד — מונו אריק שרון לאלוף פיקוד הדרום ומוטה גור לאלוף פיקוד הצפון.

עד מהרה התברר לאלוף אריק שרון, כי תפקיד אלוף פיקוד הדרום — יהיה תחנתו האחרונה בצה"ל: אין לו סיכוי להגיע לתפקיד ראש אג"ם וכל שכן לכהונת הרמטכ"ל. זאת, לאו דווקא בגלל כשלונו כאלוף הפיקוד. נהפוך הוא: הוא היה גמרץ ורב פעלים כאלוף פיקוד הדרום, ובתקופת כהונתו בתפקיד זה שבר את הטרור ברצועת עזה והפר את הרצועה לאזור שקט: המחבלים חושמדו או הונסו מן המקום. אך הת־ברר לו — גם משיחות עם אישים שונים — כי הדרך לעליה חסומה בפניו. הוא הבין שהשלטון האזרחי הקיים אינו מוכן לתת בידיו את ה־רמטכ"לות מתוך חשש — אפילו הוא בלתי מבו־סס, כטענתו — כי אין ביטחון שיהיה מסוגל לבצע את המדיניות של הממשלה, אם לא יהיה שלם אתה.

מתוך רצון להמשיך לשרת את הציבור — עם תום שירותו הצבאי — החל אריק שרון עוד לפני פרישתו מהצבא, לקיים מגעים בדבר השתלבותו בחיים האזרחיים — ובתחום הפוליטי דווקא.

היו לנו שיחות רבות, ויעצתי לו — ובלא הצלחה — להמשיך בשירותו בצה"ל עד לסיום תקופת שירותו ולצאת בלי סריקת דלת — כיאה לאיש ש־25 משנותיו ויותר הקדיש לבי־טחון, ורשם לזכותו דפים מפוארים בדברי ימי צה"ל.

הזהרתי אותו, כי אפילו ייבחר לכנסת — יברח משם, משום שהמוסד הזה לא נוצר בשבילו וישעמם אותו.

אך בין פגישה לפגישה בין שיחה לשיחה, ראיתי כי הוא גמר אומר לנסות מזלו בפוליטיקה.

ייתכן שעיניו היו לשולחן הממשלה, ולאו דווקא לחברות בכנסת.

תוך כדי שיחה עם פנחס ספיר, שאתו קיים קשרים רבים, ניהל אריק „רומן" ממושך גם עם יוסף ספיר, ראש הליברלים בגח"ל.

תחילה אמר לי אריק, כי עם פרישתו מן הצבא יצטרף ל„מרכז החופשי": מפלגתו של שמואל תמיר היא הקרובה ביותר לרוחו. הזהרתיו, כי אם ילך עם ה„מרכז החופשי", ואפילו תגדל סיעה זו בכנסת השמינית משני חברים לחמישה תהיינה סגורות בפניו דווקא הוועדות שעשויות לעניין אותו, והוא יצטרך לעסוק בוועדת הכנסת או בוועדה לשירותים סוציאליים.

כשנמסר לאריק, כי יהיה עליו לפרוש מצה"ל ב־31 בדצמבר 1973, עם תום תקופת כהונתו כאלוף פיקוד הדרום, נעשו מגעיו עם ראשי המפלגות אינטנסיוויים יותר. אריק גמר אומר לעזוב את הצבא בקיץ, ולא לצפות עד סוף שנת 1973, כדי שיהיה אזרח — במובן חוק הבחירות — 100 ימים לפני מועד הבחירות, שנקבעו ל־31 באוקטובר 1973.

כבר בשיחות שניהל אתי אז נתגלה אצלו איזה יחס שלילי אל מנחם בגין.

פעם בא אלי וסיפר לי, כי לפני כמה שעות היתה לו פגישה עם ראשי גח"ל, ה"ה בגין ויוסף ספיר, בחדרו של אחד מהם במלון המלך דוד בירושלים. יומם הפגישה היה יוסף ספיר, שאריק קיים אתו קשר רצוף, אך הדובר העיקרי בה היה מנחם בגין. תוך כדי השיחה הרגיש אריק — כך לפחות טען באוזני — כי מקומו אינו ב„חירות" או במפלגה שבבנין שולט בה. דבריו של מנחם בגין הרגיזו אותו משום מה, וגם — כך אמר — עמד לגגד עיניו גורלו של עזר ויצמן במאבקו עם בגין.

והוא המשיך וסיפר: הטלפון צילצל, ובגין ניהל שיחה טלפונית ממושכת. ספיר הרגיש את אי־נוחותי, ולחש לי: אל תתייאש, ניפגש לחוד ונסדיר את העניינים.

וכך החליט אריק להצטרף לליברלים ב־גח"ל, לאחר שיחות נוספות עם יוסף ספיר ושמחה ארלוזורוב.

שרון מדווח לרמטכ"ל דאז משה דיין על פעולת קלקיליה. ביניהם: עוזי נרקיס. משמאל: מודיע על הקמת „שלומציון".

AMERICAN JEWISH ARCHIVES

התכנית הדוגרית

*

ב"מיבצע „קדש" ביצעו אריק שרון וצנחניו אחדות מהפעולות הגועזות ביותר שנעשו במערכה זו (ובהן נפלו קורבנות רבים יחסית למספר האבדות בכל המיבצע). אך נראה ש־בכניסה למיתלה חרג שרון מהפקודה שקיבל, דיין אף שלח אליו במטוס מיוחד את „גנדי" (רחבעם זאבי) כדי להרתיעו מצעדים נוספים. דיין גם ביקר פעולה זו בספרו „יומן סיני". ואולם, דיין לא הסיק כל מסקנות מביקורתו שלו את שרון, וגם בספרו האוטוביוגרפי „אבני דרך" הוא משמיע אך דברי שבח על אריק שרון. משה דיין ראה באריק מפקד־שדה בחסד עליון. בפרידתו מאריק, עם פרישתו מהצבא, אמר משה דיין (אז כבר שר הביטחון) כי אריק הכניס מהפיכה בלוחמה של צה"ל, וכי מפקדים כאריק אפשר לספור על אצבעות יד אחת.

זכורני שבאתי לביקור אצל אריק זמן מה לאחר שנתמנה על ידי הרמטכ"ל יצחק רבין כראש מטה פיקוד־הצפון (כשבראש הפיקוד עמד האלוף אברהם יפה). אריק התגורר אז בנהלל, בביתו של זאב סלוצקי, שכונה בפי כל „זאבילה" או „זאביק".

זאבילה, היה רב־סרן בצה"ל, והשתתף ב־פעולות ומבצעים רבים. הוא היה אז בחוץ־לארץ, ואת דירתו העמיד לרשות אריק, אך כשפרצה מלחמת, חזר תמיד זאבילה לצבא כדי להילחם לצדו של אריק, כרבים מפקדיו הנאמנים של שרון. הוא היה בן־בית בבית אריק, וילדי אריק אהבוהו אהבת־נפש כפי שכל מכריו וידידיו אהבוהו. גם במלחמת יום־הכיפורים הוא הגיע לחזית הדרום, והיה עם אריק כל העת — עד שפצצה פגעה בו והוא נהרג במקום לעיני אריק.

ובכן, כשהגענו לנהלל — היתה כל נהלל באסיפה שבה הרצה אחד מן הנודעים שבבניה, משה דיין, על ספרו „יומן סיני". בשורה הראשונה של קהל המאזינים ישב אריק שרון ובנו־בכורו גור (שנהרג אחר כך באופן טרגי בבית אריק בצהלה).

אריק רצה לשמוע, אם דיין יתקוף אותו ברוח הדברים שכתב עליו ועל מבצעיו בספרו „יומן סיני", אך עזב את ההרצאה כדי להקביל את פני אורחיו, ועל המשמר נותר הילד הנבון והפיקח, גור. הוא אמנם דיווח לנו אחר כך בבחירות רבה על הדברים שאמר דיין אחרי שעזב אביו את האולם. דיין דיבר בשבחו של אריק.

ובכן — היה יחס של הערכה רבה של אריק שרון מצד דיין, גם אם לא פעם נחלקו דעותיהם.

*

אריק לא מצא את מקומו בצה"ל בימי כהונתו של חיים לסקוב כרמטכ"ל. חיים לסקוב, איש המשמעת והסדר, לא חיבב את גישתו של אריק לעניינים אלה.

אך משנתמנה צבי צור לרמטכ"ל — הת־הערכתיה. היתה זאת שיחת מרגשת עם אשה הדואגת מאוד לבעלה.

היתה זו שיחתי האחרונה עם מרגלית. היא נחרגה זמן מה אחר־כך בתאונת דרכים בדרך יהושלים.

*

אריק נגאל מבדידותו בצבא רק עם התמנותו של רב אלוף יצחק רבין לרמטכ"ל השביעי של צה"ל. רבין החזיר את אריק לפעילות מלאה בצה"ל כראש מטה פיקוד הצפון.

בבוא הזמן הועלה אריק שרון לדרגת אלוף, לראש מה"ד (מחלקת ההדרכה), במלחמת ששת הימים היה מפקד אחת משלוש האוגדות בחזית המצרית (על השתיים האחרות פיקדו אלוף ישראל טל ואלוף אברהם יפה).

במלחמת ששת הימים הצטיין אריק, כבמלחמות הקודמות, אך עם שובו משדה הקרב לשולחנו במה"ד, במטכ"ל, לא שבע נחת, עם התמנותו של חיים בר־לב כרמטכ"ל, החל אריק להאבק על מינויו לאלוף פיקוד, והיחסים בינו לבין הרמטכ"ל נעשו כתוחים. בישיבת מטכ"ל סוערת אף התפרץ אריק בדברי ביקורת קשים נגד הרמטכ"ל ומדיניותו הבטחונית וזאת לאחר ש־למעשה לא הופיע שבועות במטכ"ל, במחלקת ה־הדרכה.

הרמטכ"ל, חיים בר־לב, נפגע קשה, והחליט להביא לסיום שרותו הצבאי של אריק שרון.

שר הביטחון משה דיין שוחח עם אריק וסירב להתערב בעניין, בטענה שזו סמכותו של הרמטכ"ל, נוסף לכך תתברר, שמתוך שכחה לא האריך אריק את החוזה שלו, כך שלא היה אפילו צורך לבקש התרת חוזה.

שוב התנדבתי לנסות ו„לתווך".

השיחות עם חיים בר־לב היו קשות; תחי־לה סירב אפילו לשוחח בגרשא אריק, וטען — במידת רבה של צדק — כי אין הוא מוכן להסכים להתערבות אנשים שאין להם מעמד בעניני מינויים בצה"ל. אך השיחות נמשכו על אף הכל.

ניסיתי לגייס את עזרתו של משה דיין, אך הוא בשלו: „אין בדעתי לריב בענין זה עם בר־לב". אך הוא יעץ לי, שאנסה לשכנע את גולדה מאיר, ראש הממשלה; אולי היא תסכים להשפיע על הרמטכ"ל.

גולדה סירבה באופן קטגורי: שר הביטחון, דיין, הוא סמכות צבאית; הרמטכ"ל הוא מן הטובים שהיו לנו, „ואין אני רואה צורך להת־ערב".

ואף הוסיפה: עד עכשיו יודעים הכל, שאין אני מתערבת בענייני מינויים בצבא, אם רק אתערב במקרה הזה — ייווצר תקדים, ומחר יבואו אלי ממפד"ל או מל"ע או מכל סיעה אחרת ויבקשו התערבותי למען מינויים בצבא. לא - באלף רבתי.

לבסוף קיבל חיים בר־לב הצעה לפיה יישלח שרון לחופשה ממושכת, כך שלא יינתק הקשר בינו לבין הצבא, והוא יוכל להיקרא שוב לשירות סעיל אם יתחדשו פעולות האיבה.

והוא המשיך וסיפר: הטלפון צילצל, ובנין ניהל שיחה טלפונית ממושכת. ספיר הרגיש את אי־נוחותי, ולחש לי: אל תתייאש, ניפגש לחוד ונסדיר את העניינים.

וכך החליט אריק להצטרף לליברלים ב־גח"ל, לאחר שיחות נוספות עם יוסף ספיר ושמחת ארליך.

אריק קיווה, שבמסגרת הליברלים יוכל ל־השפיע ולהטביע חותמו יותר מאשר במסגרת „חירות", אשר לדעתו שולט בה בנין שליטה מלאה, בעוד אשר בסיעת הליברלים הדרכים למנהיגות פנויות יותר.

לדאבון לבו — ואולי עכשיו גם לדאבון לבו של אריק — לא הצלחתי לשכנעו, כי יישאר בצה"ל ולא „יורוץ" לפוליטיקה בטרם זמן.

וכך, ביום בהיר אחד טילפן אלי אריק מ־תחנות שלו, ובישר לי שבאותו ערב הוא ייפרד מצה"ל במסיבה בביתו בבאר־שבע. הוזמנו תק־צינים הבכירים של הפיקוד, אך לא כולם יודעים, כי זוהי מסיבת־פרידה. למסיבה הוזמן גם אלוף גונן (גורודיש), שיהיה יורשו בפיקוד.

ראיתי כי מאמצי נכשלו סופית.

זמן מה אחר שיחה זו נודע גם לרמטכ"ל דוד אלעזר („דדו") מה פשר המסיבה בבית אריק. הוא טילפן אליו כדי לוודא. ואריק אמנם הודה, כי הוא עורך מסיבת פרידה בציינו כי התכונן לטלפן לרמטכ"ל ולהודיעו על כך.

לפני שהתחילה המסיבה בבית אריק, פירסם הרמטכ"ל הודעה דחופה, כי אריק שרון ביקש לפרוש מהצבא ומבוקשו ניתן לו.

וכך פרש אריק, בקיץ 1973, כדי להיות חופ־שי לפעילות פוליטית ולבחירות.

על הפרק הקצר של אריק ב„ליכוד" לא אר־חיב את הדיבור. היחסים בינינו נתקררו ולא הייתי „בתוך העניינים". אך גם את תקופתו האורחית־הפוליטית החל אריק כדוגמת מבצעיו בצבא: הוא לא התאים עצמו למסגרות קיימות, אלא יצר מסגרות חדשות, שבהן פעל על פי דרכו והבנתו. כן עשה ביחידה 101 ובחטיבת הצנחנים, שבנבו על־פי שיטותיו ועורכו את מבצעיהן על־פי דמיונו הצבאי. כך גם היה צעדו הראשון בפו־ליטיקה: הקמת ה„ליכוד", מסגרת חדשה.

הקרע עם הליכוד בא במחרה: גם כיוון ש־בכנסת לא מצא אריק סיפוק לטמפראמנט הסוער שלו, וגאומיו לא הביאו לו סורקן. הפעילות בכ־נסת ובמפלגה תיסכלה אותו חיש מהר.

האפשרות שימלא תפקיד בכיר במילואים וגם התקווה שדרך משרד ראש הממשלה אולי תתקצר הדרך אל הרמטכ"לות, במיוחד לנוכח הישגיו המרשימים כמפקד במלחמת יום־הכיפורים — הגדילו את הקרע בין אריק לבין הליכוד.

אך כשנכשלה גם דרך זו, באה תקופת „שלומציון": יצירה חדשה — לא ליכוד של מפ־לגות קיימות, אלא ניסיון ליצור דבר חדש. צעד זה של הקמת תנועת „שלומציון" — תואם ב־החלט את דרכו של אריק.

התכנית הדוגרית
שלך ל„טפחות"
השקע וזכה במשכנתא בבואך לישראל

התכנית מיועדת לתושבי חו"ל ולישראלים השוהים בחו"ל, החושבים על עליה או חזרה ארצה.

☆ השקע בתכנית, בשיטה קלה ונוחה, סכומים חודשיים לפי יכולתך (מ־$20 לחודש), בהגיעך ל־$ 5,000 הנך רשאי להפסיק ההשקעה החודשית.

☆ תקבל תשואה נאה (4% עד 7% ריבית שנתית מצטברת — בהתאם לאורך התקופה).

☆ לתכנל השתתפותו בתכנית בעודו בחו"ל: השקעותיך, קרן וריבית, יחוברו לך בדולרים לפי דרישתך.

☆ לעולה או לחושב חוזר, מובטחת משכנתא בריבית של 9% ללא הצמדה, כעבור 5 שנים מתצטרפותך לתכנית — משכנתא כפולה מהשקעתך; כעבור 3 שנים משכנתא בגובה השקעתך. זאת בנוסף לזכויותיך לסיוע אחר לדיור.

☆ המעוניין יוכל להמשיך לחסוך בישראל בלירות ישראליות, כשתקופת השקעתו בחו"ל נזקפת לזכותו.

מודעה זו אינה מהווה הצעה לציבור להשקיע בתכנית הנ"ל.

לקבלת חשיפה פנה אל:
Tefahot Israel Mortgage Bank Ltd.
800 Second Avenue, New York,
N.Y. 10017, U.S.A.
Tel. (202) 697-5020.

"טפחות"
בנק משכנתאות לישראל בע"מ
רח' הלני המלכה 9, ירושלים

במת מעריב

האם ל"ע הפעילה כוחה כראוי?

מאת ח"כ יהודה שערי

ל"ע נקלעה למצב קשה. כל החלטה שתתקבל ע"י מוס־דותיה תזכה בביקו־רת: אם יחליטו לעזוב את הממשלה, יוצגו כ„עכברים העוזבים את הספינה הטו־בעת", כפורקי אחריות ממ־לכתית ואף שמם הטוב יו־עמד בין מרכאות. אך אם יחליטו להישאר, ישענו מת־נגדיהם שהם דבקים בכס־אות ושאין להם אומץ לב ללכת עד הסוף, ואף ישאלו: מה התפקיד שהל"ע ממל־אים בקואליציה הממשל־תית! מה תועלת יש בהצ־בעה בעבורם!

לדעתי, הגישה הנכונה היא עניינית ולא תכסיסנית. אין האדקה לעזיבת הממשלה בגלל המצב הפנימי הקשה, שלתוכו נקלעה המדינה, גם אנו גושר־אים באחריות. אך ישנה הצדקה לפ־רוש מהממשלה, אם אין היא נכונה לנקוט את הצעדים הדרושים כדי לתקן את המצב. לא נתפסתי לנוו־כים ה„אמטוספריים", שעליהם הצביע נ.א. גלרון ב„משרד" (8.12.76) — העווב את קיפת־הטילים שלו. התס־חרות מתנגדת בכל תוקף לדרישה זו. אח"ל־פי־כן הודיע יגאל אלון, בשם המפלגה של מפלגת העבודה למשא"ומתן, כי המפלגה מקבלת את הדרישה הזאת. אך הענין הוא בעל אופי אידאולוגי והוא שעון ריון ר' החלטה במוסדות עבודה — דבר שד' ייעשה תוך חודש ימים.

נציגי ל"ע הודיעו, שבענין זה אינם מוכנים לכל פשרה, כמתן חופש הצבעה, ואם תביעתנו תידחה עליידו מרכז מפלגת עבודה — ניאלץ לפרוש מהממשלה.

תביעה השנית גם היא סטרוקטו־רלית ולשונה ארוך, אם כי בתחום האדמיניסטרטיווי: רפורמה במבנה משרדי הממשלה.

דרשנו שהרי־פורמה תבוצע בחלקה מיד, ובחלקה תהיה התחייבות מפו־רשת לביצוע בקדנציה הבאה. הוס־כם, שמשרד לבטחון ראכלים יקום מיד — לא יאוחר כ־ז באפריל 1977 — ואילו לגבי כיצון משרד לרווחה, המצון הכנה מרובה יותר, תהיה הת־חייבות של משלנת העבודה לעתיד; זאת, כמובן, אם היא תרכיב את הממשלה הבאה.

התביעה השלישית היתה הנהגת משטר חירום כלכלי־חברתי. תביעה זו נושאת אופי של דחיפות מרבית. לדעתי, אי־אפשר להנהיג חובת בור רדות בלי לשנות את הנישה של הציבור, הממשלה, ההסתדרות והמע־סיקים למצבנו הכלכלי החברתי. אי־אפשר לתבוע מהעובדים לקבל עליהם חובת בורות, כשתאינפלציה היא בשיעור של 35%, בעוד שאין מפנים תביעה בלשהי ליותר הנורמים. אכן, הנני משמיע את התביעה למשטר חירום זה הצי שנה ויותר.

ברם, כעת — נוכח התיזדרות כ־יחסי העבודה, העלולה להתגלגל לי־אסון לאומי — גברה ההכרח בצורך במשטר חירום גם בממשלה ובהסתד־רות. חדיונים המתקיימים כעת הם בכיוון הדרישות שהצלינו: הקפאת מחירים, שכר, מסים, רווחים ופיקוח עליהם; קיצון בתקציב הסדינה; מניעת משתמטות מס־אמת; בליטה משמעותית של קצב האינפלציה; רשרוטה — תוך שנה — של המבנה תלקוי של השכר; חתימה אמנה בין כל הגורמים החברתיים—כלכליים ל־תלאת פריון העבודה, ביצוע גיידות שובדים, קיצוי מבנה הכשק וכו'.

בסמכו שניין הבורות הוא הרגיש נשמעו קולות המפחיתים מערך ת־הישגים האלה. סנן־ראש הממשלה טען, שממילא מפלגת העבודה היתה הולכת בדרך זו, והתביעות של ל"ע עולות בקנה אחד עם התשקפות של מפלגת העבודה. אם זה כך, לשם מה יש צורך לכנס את מוסדות ה„עבו־דה"? האם לא עמדו מאבק קשה במוסדות אלה ובהסתדרות גם בנושא הופש המחירה של קופת־חולים וגם בנושא המורדות? האם לא נתחלט עד כה בסיוב לבצע רפורמה בשכ־שלה?

המלצת הפרישה של הנהלת ל"ע היתה „על תנאי". היא היתה מוש־תתת על תשובת ראש הממשלה לכל שלושת התביעות שלנו. המלצת ה־סיעה המורחבת, שנתקבלה ע"י ה־מרכז ברוב של למעלה משני שלו־שים, היתה פרי מצב חדש והיתה מבוססת על התשובות החיוביות של מנו ראש הממשלה ונציגי ה„עבודה".

לעומת הממעיטים בחשנים אלה ישנם אחרים המתקוממים נגד „מחיר מתי דחופים עליידי סיעה מסנה כ־ל"ע. נשאלת השאלה, מהי הכולה המבירה של סיעה בסדר גודל של ארבע חברי כנסת, כמה יש לצפות מסנה באיפן מוצדק?

אם מה שהוסכם כעת יבשם — הרי השגנו הפשם יותר, מאשר כ־משא"ומתן קואליציוני מלשהו וכללי זה המשא"ומתן הקואליציוני האחרון, בשעת הקמת ממשלת רבין, מעצנו כניעה לדתיים, שהבעו שינוי בחוק של הכרת בגיור (מה שנקרא באונו עממי הוק „מיהו יהודי"). הדחות לנו קמה ממשלה בלי הדתיים ובלי כנ־עה לדתיים. אח"כ הם הצטרפו בלי שנתמלא תנאי כלשהו שלהם. אמנם הרקמה יצרה בראשות שר הדתות, כדי לטשל בבעיית הגיור, אך הימה נשכה.

כעת העברנו שינויים חיוביים בש־לושת נושאים מרכזיים, שעליהם היה ויכוח רב. צודק א. גלבוע, שזמן רב דרשנו את השינויים האלה. ברם, רק בעת השגנו אותם, אילו שינויים השיגו 10 חברי הכנסת של המפד"ל עליידי הצטרפותם לממשלה? מה שינתה האופוזיציה הראשית — ה„ליכוד"?

האם יכולנו להניח: אנו שרשים, ולמרות שהשגנו את התביעות שלנו גם כעת הנני סבורים, שיש אנ־

מדריך — זווית ראיה אחרת

מאת ח"כ אסתר הרליץ

כל מה שאמרו על הקונגרס היהודי ו־על ממשלת ישראל בקשר לכנס האומלל במדריד — אמת. אפשר ל־הוסיף לאשמים את הנהלת הסוכנות היהודית ואת התב־רום הישראלים בתנהלת הקונגרס היהודי. שכן, תקצי־בו של הקונגרס היהודי בא לו מהתסתדרות הציונית, ו־אילו הקונגרס עצמו חבר בסוכנות היהודית המורחבת.

שוב היתה טעות בקונצפציה! כי־נוס יהודי במדריד ז' 500 שנה הרי־חיקו יהודים רגליהם מספרד, ומש־הותר החרם, החלו לא רק לבקר בה, אלא להתיישב בה. לנגד עיניהם קמה קהילה יהודית חדשה, גולה נוספת, האומנם הקונגרס היהודי תשלמי, גוף ציוני בהגדרתו, נותן ל„תופעה" חד־שה זו תימוכין דיוקרה? ד"ר גולדמן השתתף בסקס הנובה בית־ספר יהודי חדש לא בישוב יהודי עתיק ימים, המשוע לחינוך יהודי לילדיו — אלא בקהילה יהודית חדשה, זה מקרוב נת־קבצה. ואיפה נתקבצה? בספרד של האינקוויזיציה, לא רחוק מהמיכר שבה הועלו יהודים על המיקד, בשל דתם ואמונתם.

מדוע אין הקונגרס היהודי תעול־מי אומר ליהודים אלה: לא פה מקומכם, כי אם בארץ־ישראל? מדוע אין גולדמן, קורן וחבריהם, אומרים להם: אם בשל מצוקה יהודית מוב־חת עזבתם את מרוקו ואת ארגנ־טינה, מה הביאכם לכאן, לספרד, לגלות חדשה? מדוע לא תעלו ארצה, לישראל, והבנו שם את עתידכם ואת עתיד ילדיכם? נבנה לכם בתים ובתי־ספר בישראל; בירושלים, בגליל ובנ־גב.

פה המקום ליסר, כי הוויכח על נשירת יהודי ברית־המועצות בווינה והליכתם לארצות־הברית ולגלויות אחרות אינה שאלה שכנית בין ישר־ראל לבין ארגון הגירה יהודי זה או אחר, כי אם ויכוח נוקב, רציני, של עצם מהותה של הציונות ושל מדינת ישראל. השאלה היא, איפוא: האם יתקבץ העם היהודי בארצו, או ימשיך לגדוד בין הגויים והוב־שות? זה הוויכוח המתנהל היום בתוך יהודי ארצות־הברית ובין מנהיגיה. הוכן הכוחות האינטלקטואליים והרע־יונים בתוכנו, המתמודדים עם גו־שא מרכזי וקיומי זה? בסוכנות? בנציגויות ישראל?

לבושתנו עלינו לחודות, כי גם כאשר נדחפים היום יהודים מארץ זו או אחרת, מאמריקה, מאטריקה או מברית־המועצות — הם אינם עולים לישראל, כאשר חלמנו וצפינו, לפחות לא נעודדם ולא ניתן להם תימוכין מעשי ישראל. מעשה התנועה הציו־נית או מעשה נתמכיה, כקונגרס ה־יהודי העולמי.

יאת אשמת מרייר.

יש לגייס את כל בחורי הישיבה לצה"ל

מאת ח"כ דב זכין

מאז קמה המדינה, דוחים את גיוסם של בני הישיבות החר־דיות. אלפי בני ישי־בות אינם משרתים למעשה בצה"ל ואף אינם עוברים אי־מונים כלשהם. הגדלת עומס השירות על החיילים הסדי־רים ועל אנשי המילואים וכן מורכבות המשימות של צה"ל והתוספת המרשימה של חכ־לים החדשים — תובעים ב־מפגיע ניצול כל הפוטנציאל האנושי. בכל המפגשים עם ה־דור הצעיר — חיילים וחיי־לים משוחררים — נשנית ו־חוזרת התביעה לחלוקה שווה יותר של עומס השירות, ולביטולם של כל „הפטורים" למיניהם לשירות בצה"ל.

אינו מתעלם מהעובדה, כי בהציגו תביעה זו כלפי בני הישיבות ה־חרדיות הנני שם את יזי בבחורה. אך לא באתי להשמיץ ניגודים לחינם, ובוודאי שלא באתי לקנטר ולפגוע במסורת עמנו ושורשיה. כמה דב־רים אמורים? אינני נגד לומדי ה־תורה. נתפוך הוא; אנו מכבדים אותם, את מסירותם ואת אמונתם. אני גם בעד מתן תנאים נאותים ללומדי תורה. אבל אין לקבל את התפישה, תגורסת שלימוד תורת ושי־רות בעבא יוצרים סתירה קוטבית, גם לדעת מאמינים וגדולים בתורה. זוהי תפישה גלותית מובהקת, שמקו־רה במציאות שבה ראו יהודים בהת־מקות מהצבא התבולה נגד הגויים, אבל בשום פנים ואופן לא דבר שבהלכה. אדרבה, כל החיסטוריה שלנו רצופה פיפורי מלחמה ומעשי גבורה, ובעולם לא שימש לימוד התורה מכשול ממשיהם של גיבורי האומה.

לדידי — ואני חותר כאן להבנה הדדית ולא לדו־שיח בין חרשים — יותר מכולם חייבים תלמידי הישי־בות להיות רגישים לצד המוסרי של הבעיה. שכן, כיצד אפשר להעלות היום על הדעת, שבתנאי הביטחון הנתונים ייפצאו בתוכנו צעירים אשר אינם יודעים אפילו לחוץ על ה־הדק בשעת הצורך. מן הדין להמ־שיך ולשאול: מה פסול יש בהצעה, שכל מועמד שהתקבל לישיבה תור־נית — יעבור תחילה חודשי אימון צבאי לפני התקבלו לישיבה? מה הקושי להיענות לדרישה שתלמיד יקבל במשך שנת לימודיו בישיבה כל שנה אימון צבאי במסגרת ה־ישיבה ועל פי סידורים מיוחדים? ומה הפסול בכך שהם ישרתו במילו־אים? וכמובן שישתתפו במלחמה אם זו תיכפה עלינו — שתהיה מלחמת־מצווה לכל הדעות?

עובדת היא, כי אלפי צעירים דתיים ושומרי מצוות, לרבות תלמי־די „ישיבות ההסדר", משרתים ב־צה"ל ומלאים במסירות ובאמונות את חובתם הלאומית, יחד על כן: רבים מבני הישיבות (דחויי הגיוס או סטודי השירות) מסרבים ליהנות מה„פריוילגיה" המשחררת אותם מ־

מים ה„אמטוספריים", שעליהנו הצביע י.א. גלבוע ב„מעריב" (5.12.76) — כמועקה. דכדוך ותיסקוד לקוי — כי לדעתי נקיטת אמצעים נמרצים בתחום הכלכלי־חברתי יכולה לשנות את ה־אווירה העכורה.

לפיכך, שללתי גם את דחות אלה שרצו לנטוש את הממשלה. גם אם יתקבלו כל התביעות שלנו, וגם אם אלה שרצו לחישאר בממשלה, אף אם לא תתקבל כל תביעה או רק תביעה מינימלית (כולחיית חוק בישוה בריאות חובה לפדגנית חבאת).

*

בלחמנו כל השנים בעד ביטוח בריאות ממלכתי, וגרמנו להמל־לת הסעיף הזה בקווי היסוד של כל הממשלות מאז 1955, אנו רוצים ש־החוק לא יידחה, אלא יתקבל — אך בצורה מתוקנת. דישנו, שסעיף 39 של החוק יתרקן וכי ייאמר בו בפ־ירוש שארגון שהוא בעל קופת־חולים (המונה להסתדרות אך גם לכל אר־גון אחר) אינו רשאי להרציה משרי־ותיו או לנקוט סנקציות נגד חבר שובדים, שיבוי מבנה המשק וכו'.

כמובן, „עניין הבחירות הוא הרגיש ביותר מבחינה אידאולוגית בשביל מפלגת העבודה. עד כה נתקלנו ב־סיחוב מפורש, בחינת פסק־הלכה של האורתודוקסיה הסוציאליסטית, שאין לערער עליה ואין להרהר אחריה. אולם כעת נאמר לנו: אין אנו מוכ־נים לבוליות חובה בשיירותים הצי־בוריים, אלא לבחירות מוסמכת.

עם הסכמתם להתנתק בחירות־שוס־מכת, ולהחיקה בנושא זה, נפסק, שאי־פר שעד כה לא הגיעו לגגע בה. הבחירות הזאת תחול על התקופה עד 31 במרס 1978, כחלק ממשטר החו־רום.

אנו רואים בפסק־זמן זה גם תקופת ניסיון, שעליה הצבענו לא פעם כת־שובה למסקנות ביעילות הבחירות.

אכן, בעיית תפקוד הממשלה, שע־לית הצביע י.א. גלבוע, נשארת פתו־חה. אך לדידי, אם יוחלט על משטר חירום, גם אם ייקרא הישרטות בל־כלית חדשה — הוא יתן בידי הממ־שלה את הכלים ואת הסדיניות לתפ־קד טוב יותר.

*

נס חנוכה בדימור

המחיר לפני שנה:
20,500.- ל״י
המחיר של היום:
14,900.- ל״י

פינת ישיבה מקסימה ואקסלוסיבית תוצרת ברזיל
מעץ פוליסנדר אמיתי, מעור משובח בשלושה צבעים
לכל קונה יינתן מערכת קפה מקרמיקה תוצרת "קלאס" חינם

מבחר של 100 סוגי פינות אוכל בשלל צבעים
במחירים: 8,000.- ל״י – 2,900.- ל״י
לכל קונה יינתן אגרטל תוצרת "קלאס" חינם!

• מחירים נמוכים במיוחד!
• עולים חדשים מטורים ממס ערך מוסף

דימור
ריהוט - תרבות הדיור בע״מ
קנה במקור - קנה בדימור
ת״א, ארלוזורוב 53, (בנין השומרסל) טל. 230181, 243108
• פינות אוכל • פינות ישיבה • חדרי שינה • מלונים • מזנונים ועוד
פתוח במוצאי שבת בשעות: 18.00-23.00

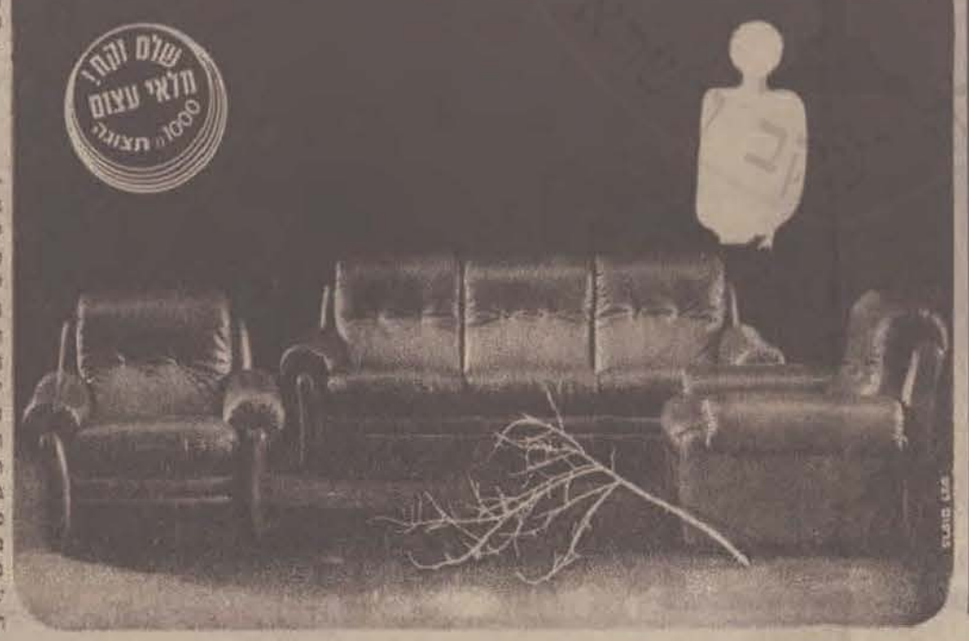

רק באמגדית
מכפר עציון

לבשל, לצלות, לטגן, לחמם או להאיר: כל מה שיעלה ברעתך לעשות בחופשתך או בשרות המילואים שלך, תוכל לעשות ביעילות ובקלות, בעזרת מוצרי האיכות של אמגזית.
לאמגזית סידרת מוצרי איכות המתוכננים ובנויים לעבודת שדה ללא תקלות גם בתנאים קשים ביותר.
למוצרי אמגזית סידרת תכונות בלעדיות המעמידה אותם במקום מוביל בין מוצרי הקמפינג בעולם.
את מוצרי אמגזית ניתן להרכיב על מיכלים בגדלים שונים. בקיבול של 0.5 ק״ג גז עד ל״אמגזית ענק״ - בקיבול של 2.5 ק״ג גז.
לכל מוצרי אמגזית - אחריות מלאה וביקורת מכון התקנים.
אמגזית - תוכל להשיג בחנויות מעולות למוצרי ספורט וקמפינג ובחנויות למוצרי חשמל.

אמגזית-מערכות גז מעולות. כפר עציון, טל. 02-942852

אמגזית כירה כפולה
אמגזית קומפקטית
מוצרי תאורה

ידוע, שחדור תלמידי הישיבות המשירות בצה״ל מקורו בהסדר שהונהג עוד ב־1948 על ידי שר ה־בטחון דאז, מר דוד בן־גוריון. בן גוריון הסעיל את ההסדר לפי סעיף ג׳ בחוק שירות הביטחון, המאפשר לשר הביטחון לדחות, מטעמים מיו־חדים, את שירותם של המועמדים לגיוס. על פי סעיף זה דוחים את שירותם של תלמידי הישיבה מדי פעם, עד שהדחיה הופכת למעשה לשחרור מלא.

לא ניוושע עתה מניתוח מדוקדק מדוע נעבה שר הביטחון לתביעות לשחרר את בני הישיבות משירות בצה״ל. לפי הפרוטוקולים, לא נודעה השפעה מכרעת לטיעונים החלכתיים (שהועלו על־ידי כמה רבנים ואישים לדרגת עקרונות מקודשים) דווקא, אלא טיעונים של הצורך הדחוף להי־כון עתודה רבנית לאחר השואה — לאחר שנהרסו המרכזים המפוארים של לימוד תורה בגולה. דובר אז, כי הענין ייבדק וייבחן מחדש בתת־אם לנסיבות.

ב־1950 תבעה משלחת רבנים בראי־שותו של הרב מלצר מבן־גוריון שי־עניין השמור יוסדר בחוק. בן־גוריון התנגד לכך בתוקף, ועמד על הבחי־נת מחדש בבוא הזמן. האם יש צורך להסביר מלים־ של שינויי ה־נסיבות? על עומס הביטחון עתה? על נטל השירות בסדיר ובמילואים?

מה הן העובדות כיום?

לפי מיטב ידיעתי נמצאים היום בארץ כ־10,000 בני ישיבות, בהנחה או לשעבר, צעירים בני 18 עד 30, שלא שירתו אף יום בצה״ל ולא עברו אימון צבאי. בקבוצת הגיל 18—23 מגיע המספר ל־4,000. חברי כנסת ממרבית הסיעות שמעו כמוני מה משמעותו של גיוס אלפי צעירים — עתה — לצבא הסדיר.

*

יוסם לצבא של בחורי־ישיבה פירושו, על פי ראשי הישיבות — סיום של בתי האולפנא התור־נים. שכן, הוצאת בחור ישיבה לשבתיים־שלוש מהמסגרת הוא הס־סד שאין לו שיעור, ורבים מן ה־יוצאים שוב אינם חוזרים לישיבה. בענין זה כדאי לשמוע גם דעתו של רב המצדד בגיוס: „אלה שדעתם חלשה (בחורי ישיבה שאינם חוזרים ללימודים אחרי השירות) והם קלי־דעת, אינם ראויים ליחס של כבוד ואינם זוכים שאחרים ייתרגו עבו־רם". טיעונים אלה הם גם סגיעה גסה באלפי צעירים דתיים ושומרי מצוות המשרתים בצה״ל וכן מצטיי־נים בלימודיהם בישיבות ה„הסדר". נראה לי, איפוא, שגם למען כבודו של הציבור הדתי, יש לבטל מיד את הנוהג הבלתי צודק, הפוגע ברבים.

AMERICAN JEWISH ARCHIVES

ועדת ניסוח
ה מ צ ע

15.3.77

העם היהודי והתנועה הציונית - עליה וקליטה

מאז הקמת המדינה, דרך רצף מלחמותיה, התאמרו, פעם אחר פעם, הקשר וסותפות הגורל בין מדינת ישראל והעם היהודי בתפוצות.

ההתגשמות העצמית של העם היהודי במדינת ישראל והתחדשות מורשת תרבותו ההיסטורית, הניח יסוד להגשמת החזון של בניית הברת מופת חדשה לעם ישראל בארצו ולקידום אחדותו של העם היהודי.

הזדקפות קומתם של היהודים בתפוצות והעצמה שהזרימה עמידתה של ישראל בפני אויביה לזהות היהודית, הניבה פירות בגלויי הסולידריות הלאומית של אחינו בתפוצות, בחרדה העצומה שגילו לשלומה של המדינה וחוסניה, בסיוע רב משמעות לחטוסה הכלכלי של המדינה ובעליה בפועל מכל ארצות הגולה.

בשנים האחרונות חל כרסום מדאיג בקשר שבין מדינת ישראל לתפוצות ובהרגשת הסותפות של יהודי התפוצות לעתידה של מדינת ישראל. חלה נסיגה מדאיגה בזהות היהודית בתפוצות, שמתבטאת בהתבוללות ורבוי נשואי התערובת. יהדות העולם החלה להטיל ספק בחברת המופת שאנו בונים בארץ, נבעו בקיעים באמון המלא שנתן במדינה ובהנהגתה והחלו נשאלות שאלות מביכות באשר למהימנות ניצול המשאבים הפנימיים והמוזרמים מהתפוצות, לאורחות בזבוז וניפוח במנגנוני הסוכנות והמגביות, להתאבנות והתקהות של הנהגת התנועה הציונית לאיכות החיים בארץ האמורה להיות ארץ מקלטם, לשרבול וכפילויות ביוקרטיות במנגנוני העליה והקליטה, לניהול חסר תנופה ושאר-רוח של הסברתנו והשגת עניינו בפני מדינות העולם, להתמוטטות הכלכלה בארץ ולמימדי הירידה ממנה. חלה גם האטה מדאיגה במימדי העליה.

התנועה הדמוקרטית לשינוי, הוראה בדאגה עמוקה את תהליכי הכרסום באשראי שנתן העם היהודי למדינת ישראל, מציבה לעצמה משימה דחופה לפעול בעצמה רבה לחידוש והעמקת הקשר והרגשת הסותפות של יהדות התפוצות והמדינה ולהגדלת ממדי העליה כתנאי להבטחת עתיד העם ובטחונו.

משימה זו תוגשם בדרכים הבאות:

1) העמקת המעורבות של המנהיגות היהודית של התפוצות בנעשה בישראל בדרך של שיתופם, הלכה למעשה, בקביעת מדיניות והניהול בפועל של העליה, הקליטה, ההסברה הישראלית, במאבק נגד דכוי זכויות הפרט ומעשי השטנה נגד המדינה והציונות בעולם ובמאבקינו המדיניים באו"מ ובעמים.

deeper participation of leaders in the Golah

2) הפעלת הקהילות היהודיות בתפוצות ומנהיגותן הצעירה, לרענון והפחת רוח חדשה בתנועה הציונית.

activate young leaders to provide fresh air in Zionist movement

ביטול הכפילויות, יעול המנגנונים, פיטוס ההליכים ונוהלי עבודה בממשלה ובטוכנות היהודית. (3 eliminate duplication between govt + Agency

הנהגת קיצוצים, חסכונות מרחיקי לכת וצנע בכל נהגי שליחי המדינה, הסוכנות ופעילו המגביות בחו"ל. (4 savings in expenses of Shlichim abroad

בחירת השליחים לפי כשורים אישיים, מקצועיים ומוסריים וחיסול לאלתר של הקריטריון המפלגתי בבחירתם. במקביל - חיסול הזיקה הפוליטית של מנגנונים וארגונים הפועלים בקרב יהודי התפוצות. (5 choice of Shlichim on basis of ability, not party key

הפעלת תכניות, תוך שמוש במשאבים ובהנהגה מקומית, להידוש החינוך היהודי והציוני בתפוצות. (6 improving Jewish education abroad

ביצוע רביזיה קיצונית בכל הקשור לזכויות עולים הניתנות ללא אבחנה והיוצרות קנאה וניכור בינם לבין תושבי הארץ. (7 Revision of immigrant rights which create envy between immigrants + older settlers

ייזום פעולות ותכניות להפלת מחיצות בין בני הארץ והעליה החדשה ע"י שיתוף העולים בפעולות התנדבותיות לשיפור איכות החיים, שיולים וארועים משותפים להגברת תודעת הקשר למולדת ההיסטורית והבטחת מעורבותם בחיים הקהילתיים. (8 social integration of immigrants

הכנת תשתית למחקר מדעי ותעשיות עתירות מדע, שיחד עם תרומתם למשק, יהוו מקום עבודה ומוקד משיכה לעולים. (9 research to find jobs

קביעת עקרונות חברתיים וכלכליים לקליטת עולים בעבודה יוצרת ולמניעת פיטוריהם באורח שרירותי. (10 fixing principles to avoid arbitrary dismissals

יצירת שנוי מעמיק במוסגי העולים על "המגיע להם" מהמדינה לאוירה של רצון "לתת" למדינה. זאת יעשה ע"י הצבת אתגרים לאומיים של התייצבות באיזורים שוממים, בגבולות ובאיזורי פיתוח. בדרך זו תנתן לעולים החדשים התרוממות רוח ופורקן ליצר העשיה והחלוציות. (11 change concepts of immigrants from "what is due to" what can we give") to the country.

מצע המפלגה הדמוקרטית לשינוי

ישראל והתפוצות - עליה וקליטה

המפלגה הדמוקרטית לשינוי רואה בתומרה את עתיד שלמות העם היהודי וחרדה לקשר בין הישוב בארץ והתפוצות.

הקמת מדינת ישראל ב-1948 היתה אמנם שלב מכריע בהגשמת הציונות, אך סרם הושגו מטרותיה האחרות: החייאת תרבות העם היהודי, הקמת חברת מופת יהודית בישראל וקיבוץ גלויותיו במולדתו.

אין עתיד לעם היהודי ללא מדינת ישראל ומדינת ישראל לא תתקיים ללא שותפות גורל מודעת של העם היהודי איתה.

כדי לפתור בעיות אלה מציעה המפלגה הדמוקרטית לשינוי לארגן מחדש את הקשר בין הישוב בארץ לבין יהודי התפוצות על היסודות הבאים:-

1. מציאת שפה ומדיניות יהודית משותפת עם המנהיגות היהודית בכל קהילה בתפוצות כשהדגש על השכבות הצעירות והמשכילות. החדרת שותפות מלאה לחיים המתפתחים בישראל שלא תהיה מבוססת על מעורבות כספית- כלכלית בלבד.
מנהיגות זו תוכל להביע עצתה בפורומים מתאימים גם על הנעשה בישראל, כשהחלטה הסופית תישאר בידי הגופים הממלכתיים בישראל.

2. הגברת החינוך היהודי והציוני בתפוצות ברוח זמננו, בשיטות ומסגרות חדשות לרבות מורים ומחנכים בעיקר מקרב בני התפוצות עצמם, המכירים היטב את הרקע, השפה והמנטליות של הקהילה בה הם חיים ופועלים.

3. החדרת תחושה בקרב הנוער בישראלי כי הוא חלק אורגני של העם היהודי האחד וכי האחריות על המשך קיומו מוטל גם על שכמו.

4. יצירת אוירה בארץ, שתעודד קליטת עולים, תאפשר להם מעורבות מהירה בנעשה במדינה והרגשה שהם חלק אינטגרלי של הישוב.

.5 ביטול הכפיליות בין פעולות הסוכנות, הממשלה, ההסתדרות ומוסדות אחרים בכל תחומי הקשר בין ישראל והתפוצות, עליה וקליטה ותאום הפעולות האלה ע"י רשות עליונה אחת, אשר בראשה יעמוד ראש הממשלה או שר בכיר, במגמה לרכז את רב הפעולות בארץ בידי גופים ממלכתיים.

.6 רה-פוליטיזציה מירבית של הארגונים העוסקים בקשר עם התפוצות. איוש המשרות לתפקידים השונים לפי קריטריונים של כישורים בלבד.

.7 הבטחת צמצום, רענון ותאום מלא של כל מערכת השליחים למיניהם.

.8 עידוד הייתרות יהודית לארץ, וטיפול רציש ואוהד בה. פיתוח ביקורי נוער מן התפוצות למסרות טיולים, עבודה ולימודים כדי לקרבם אלינו, לבעיותינו ולאתגרים איתם אנו מתמודדים יום-יום וזאת לתקופות קצרות או לשנת שרות.

.9 דאגה להיווצרות משטר יצרני בארץ, אשר יאפשר ביטול העיוותים החברתיים והכלכליים וחיסול זכויות יתר לקבוצות שונות -בינהם חלק מן הזכויות המיוחדות לעולים, הניתנות בלי כל אבחנה בין נצרך לבעל אמצעים. העולים יקבלו כל סיוע הדרוש לקליטתם בבלי להפלות לרעה את אזרחי ישראל הנזקקים.
המפלגה רואה צעד זה בחיוני לקליטה כנה וטהורה של העולים, לחיסול הקנאה בתוצאה מאי-שוויוניות בין הותיק לעולה וביטול חלק גדול מן הסיבות האוביקטיביות ליריבה.

.10 בנין תשתית בריאה למחקר מדעי, תעשיות מתוחכמות ליצוא ופיתוח טכנולוגיות מתקדמות, יביא לגידול מקורות תעסוקה לעולים ולעולים בכח, שהיא מן החוליות המרכזיות בכל הליכי הקליטה. המפלגה תישאף לקביעת עקרונות כלכליים וחברתיים על בסיס יעול וצדק כדי למנוע כל אפליות לגבי עולים בכל הקשור לקבלת ופטורי עולים.

.11 בניית שיכונים להשכרה בתנאי להשגת דיור סביר לעולים בלוותיקים. שיטה זו תעזור גם לניידות עובדים בהתאם לצרכי המשק.

3/...

.12 אירגון קליטת העליה מבחינה חברתית, בעיקר בידי ארגוני עולים נבחרים, בתמיכה ממלכתית, וללא תלות בגופים או שיקולים פוליטיים.

social integration

.13 יעול מירבי בהליכי העליה והקליטה מן המוקד הראשון בתפוצות ועד הקליטה הסופית בארץ. המפלגה תפעל לפישוט הליכי הבירוקרטיה ההכרחיים והפקדת תפקידים אלה בידי צוותות מיוחדים, אשר ייבחר בהתאם לקרטריונים החיוניים להצלחת קליטתו של העולה: הכרה ביעוד התפקיד, ידיעת שפת העולה+ רגישות וסבלנות לעולה.

reduce bureaucracy in absorption process - create more sympathetic staff

.14 הפניית כל העולים למרכזי קליטה בהם ילמדו מערכת השרותים הממלכתיים העומדים לרשותם, וזאת על מנת למנע את הכוונתו לאיזור מגורים סופי ברגע הביעו ארצה.

All immigrants to go to absorption center.

.15 מאבק למתן תפש דת, תרבות וזכות הגירה לכל היהודים החיים עדיין בארצות מצוקה כגון ברה"ס וארצות ערב.

effort to get freedom of religion + right of emigration to all Jews in troubled places.

המפלגה הדמוקרטית לשינוי מאמינה שבעזרת ביטוש עקרונות המצע נתגבר על המצב הקיים:

א) הצטמקות העליה ממזרח וממערב.

ב) התרחקות מאורח חיים והווי יהודיים בגולה ועקב כך ריבוי הולך וגובר של נשואי תערובת.

ג) זיקתו ההולכת ונחלשת של הנוער בארץ לעם היהודי ולרעיון הציוני וכתוצאה מכך גידול הירידה מהארץ.

מעל ומעבר לכל ברור למפלגה הדמוקרטית לשינוי שרק אם נצליח ליצור בארץ חברה בעלת איכות חיים גבוהה, חברה מוסרית, מתקדמת וצודקת המבוססת על ערכי היהדות נוכל להוות כח משיכה ליהודי התפוצות מחד, וכח הבולם את הירידה מאידך.

above all else, we must create a value-oriented society, based on Judaism, which will pull immigrants here - and block yerida.

התנועה הדמוקרטית לשינוי
לשכת יגאל ידין
22 דוד המלך
טל. 222434
ירושלים

14 .4 .77
כ"ו ניסן תשל"ז

לכבוד
מר הרברט פרידמן
אבן גבירול 15
ירושלים

להרב שלום,

לוסה מכתב משמואל ג'קובסון.

התוכל לענות לו במקומי?

תודה.

שלך,

AMERICAN JEWISH ARCHIVES

התנועה הדמוקרטית לשינוי
לשכת יגאל ידין
22 רח' דוד המלך
טל. 222434
ירושלים

24.3.77

לכבוד
מר הרברט פרידמן
אבן גבירול 15
ירושלים

הרב היקר,

רב תודות על ברכותיך וחבל שלא ניתן היה לבלות יחד את הערב.

שלך,

AMERICAN JEWISH ARCHIVES
זכר אלה יעקב וישראל

S.Y. Agnon 13
Reva- Hay
Ashdod
17.2.77

Rabbi Herbert Friedman
Ibn Gvirol 15
Jerualem

Dear Rabbi Friedman,

I am a member of our party, DOSH. Iunderstand t hat you are in charge of Aliyah, one of the most important projects of our party and country.

Aliyah from the West, namely the United States, has been my most important concern since my family and I settled in Israel in 1970. I offered my services in this area to Prof. Yadin, when he initially anounced his candidacy along with our new party.

I am sure that as Israelis who emigrated from the States, we are thoroghly equipped to handle the stimulation of Aliyah. The motivations, problems, and all aspects that it encompasses, including absorption.

Suffice to say, if handled properly, Aliyah could have a monumental impact on reducing Yerida, and increase foreign investment so vital for our economy.

With all due respect to the Jewish Agency and Ministry of Absorbtion for their efforts in the past, they fail to recognize the need for a new systematic and continual approach to the problem. While igniting the spirit of Aliyah in the States, we must have a balanced force here in Israel to serve as a liason with continuity. Surely, we should be able to enlist the services of a nucleus force of d edicated Zionists in the U.S., from the multiple of Jewish Organizations in every Jewish community.

Perhaps we can start a pilot project here in Ashdod. I'm sure I should be able to recruit other volunteers. At the present time, I am trying to initiate an umbrella organization of all immigrant associations in Ashdod with the help of the municipality and Ministry of Absorption office.

I will be happy to help you in implimenting any plans that you have to revitalize Aliyah from the U.S..

Aliyah is our most important asset in acheiving a strong, self sustaining,Israel.

Sincerely,

Zeev Bar Shlomo

AMERICAN JEWISH ARCHIVES

12 min.

I. Electoral Reform

1. many others have been in favor - even B.G. - but somehow it never got done. Now everyone is in favor - even Rabin says he will push it. Allevai! Thus, even if we are never in power, at least we have put this matter on the top of the agenda.

2. We practice democracy within our own movement.

II. Smaller Cabinet - ~~Concentrated Executive~~ Reorganizing Ministries ~~Powers~~ - Stronger Executive

*

III. CONCENTRATION ON INTERNAL PROBLEMS

economic - strikes
inflation
productivity
export

housing - slums
young couples

~~educ~~ education - improve quality - quantity

absorption of immigrants

IV. Territorial adjustments in return for peace

V. Misc.

1) amateurs - most not interested in politics or Knesset seats
2) ~~raising own money~~ -
3) motivated by idealism.

* Saad, Shikun, Avoda, Bituach Leumi - one welfare ministry

Commerce + Finance - one economic ministry

AMERICAN JEWISH ARCHIVES

התנועה הדמוקרטית לשינוי

3.2.77
כס/02

אל: הגוף המנהל
רכזי מחוזות / סניפים
ועדות כספים

הנדון: תרומות מתאגידים

לפי חוק מימון המפלגות אין לקבל תרומות מתאגידים מקומיים (חברות ושותפויות רשומות).

במקרה ומתקבלת תרומה מתאגיד, יש לפנות לתורם ולבקשו להמיר את התרומה מהתאגיד בתרומה אישית. (ההמחאה חייבת להיות משוכה על חשבון אישי).

בי תן לקבל כספים מתאגידים עבור פרסום מודעות בבטאון "קו-חדש".

ב ב ר כ ה,
גדעון ברלב
גזבר

AMERICAN JEWISH ARCHIVES
זכר ארלה יעקב וישראל

i
a
c

ועד אקדמי ישראלי לבעיות המזרח התיכון
ISRAEL ACADEMIC COMMITTEE ON THE MIDDLE EAST

ו.
א.
י.

6th April, 1977

Rabbi Herbert Friedman
15 Ibn Givriol Street
Jerusalem.

Dear Rabbi Friedman,

Please forgive me the delay in writing these words of thanks to you for participating in our pre-election platform. Winter ailments inflicted our small staff and therefore our correspondence has fallen behind.

I am sorry that the number of participants were so few. It seems that our panel discussion with members of the Knesset at the Knesset which preceeded the election meeting by a month sufficed the visitors at the Hebrew University.

Your cooperation is greatly appreciated and we wish you and the Democratic Party for Change every success in the coming months.

Sincerely yours,

Hazel.

Hazel Dobrin
Organising Secretary

AMERICAN JEWISH ARCHIVES

1, Hillel Street, Jerusalem P.O.B. 2192 ת.ד. 223545 טל' רח' הלל 1, ירושלים

i
a
c

ועד אקדמי ישראלי לבעיות המזרח התיכון
ISRAEL ACADEMIC COMMITTEE ON THE MIDDLE EAST

ו.
א.
י.

7th February, 1977.

Rabbi Herbert Friedman
15 Ibn Givriol Street
Jerusalem.

Dear Rabbi Friedman,

Mr. Zinder informed us this morning of your participation as representative of the Democratic Party for Change at our pre-election platform. This meeting is being held as part of our information programme for visiting academics and new immigrant academics.

We would be most grateful if you would let us have some details about yourself so that Dr. Sheffer can introduce you to the audience.

Many thanks in advance for your cooperation.

Sincerely yours,

Hazel Dobrin

Hazel Dobrin,
Organising Secretary.

/pk.

AMERICAN JEWISH ARCHIVES

1, Hillel Street, Jerusalem Tel. 223545 P.O.B. 2192 ת.ד. 223545 טל' רח' הלל 1, ירושלים

iac

Israel Academic Committee on the Middle East

1, Hillel Street, Jerusalem, Tel. 223545, P.O.B. 2192

GENERAL ELECTIONS

ARE TAKING PLACE IN ISRAEL THIS MAY. WHAT ARE THE DIFFERENCES BETWEEN THE VARIOUS PARTIES ENTERING THE FRAY?

The Israel Academic Committee on the Middle East hopes that some of your questions will be answered

at a

PRE-ELECTION PLATFORM

with the participation of

MOSHE ARENS M.K.
(Likud)

HERBERT FRIEDMAN
(Democratic Party for Change)

MISHA LOUVISH
(Alignment)

MIRIAM MEIR
(National Religious Party)

Moderator:
DR. GABRIEL SHEFFER
Dept. of Political Science, Hebrew University

Tuesday, 15th February, 1977 at 8.30 p.m.

Senate Hall, Administration Building (5th floor), Hebrew University, Givat Ram

Please bring this invitation with you

AMERICAN JEWISH ARCHIVES

התנועה הדמוקרטית לשינוי
ת.ד. 7344
ירושלים

תאריך: 17.1.77

לכבוד
פסיקמן הרבסט

חבר יקר,

הנך מוזמן בזה להשתתף בכנס חברי התנועה בירושלים, שיתקיים בבית אגרון (רח' הלל), אולם שייבר, ביום ג' 25 בינואר 1977 (ו' בשבט תשל"ז), בשעה 6.30 בערב.

את הכנס יפתח

פרופ' אמנון רובינשטיין

בהרצאה בנושא

המפה הפוליטית החדשה

לאחר ההרצאה יענה צוות של חברי התנועה הירושלמיים על שאלות החברים. בצוות - לפי סדר א"ב:-

מרדכי אלגרבלי - בנושאי חינוך
משה בן-זאב - בנושאי ממשל ותחיקה
מנפרד גרסטנפלד - בנושאי כלכלה ומשק
ד"ר אסא הראל - בנושאי איכות חיים
הלל פפרמן - בנושאי חברה.

כנס זה מיועד לחברים בלבד.

נשמח לראותך בין הבאים.

בברכה,
אבנר פרץ
מרכז מחוז ירושלים

☐ מספר החבר שלך הוא _____
☑ מספר החבר שלך טרם נתקבל מהמחשב

AMERICAN JEWISH ARCHIVES

התנועה הדמוקרטית לשינוי

אל: ועדת ההסברה
ועדת ארגון
מטה בחירות
רכזי מחוזות
רכזי סניפים

הנדון: אישור הוצאות והתחייבות

1.- עד השלמת תקציב התנועה ואישורו על ידי ועדת הכספים אין להכנס לכל התחייבות ו/או הוצאה למעט בסעיפים שוטפים ללא אישורו המוקדם של גדעון בר-לב.

2.- באחריות רכזי **הועדות** והמחוזות להגיש הצעת תקציב לגדעון בר-לב בהקדם האפשרי ולא יאוחר מ-20.1.77 .

בברכה

ממי דה-שליט
יו"ר ועדת הכספים

AMERICAN JEWISH ARCHIVES
זכר אברהם יצחק וישראל

התנועה הדמוקרטית לשינוי

19.1.77

הזמנה לכנס פעילים

שלום רב,

בשבועות הספורים שחלפו מאז הוקמה התנועה, הצטרפו אליה אלפי חברים מכל הארץ.

קצב הפעילות המוגבר לא איפשרו עד כה, לצערנו, מגע אישי בין כל הנושאים בעול.

אנו מאמינים כי להכרית האישית חשיבות רבה לקראת הבחירות.

ודאי יש לך מה להשמיע, לשאול ולשמוע דברים חדשים. הנך מוזמן/ת איפא לכנס פעילים ארצי ראשון שייערך באולמי 'גן-ארנים', גני-התערוכה בתל-אביב, ביום ה' 3.2.77. בשעה 17.00.

במהלך הכנס ישאו דברים:

יגאל ידין - מדינית וממשל

אמנון רובינשטיין - כיצד נל לבחירות

שמואל תמיר - כלכלת ישראל

מרדכי אלגרבלי - על בעיות חברה

הפסקה

שאלות ותשובות - מנחה: נחמן אוריאלי

בברכה,

ועדת הסברה

AMERICAN JEWISH ARCHIVES

התנועה הדמוקרטית לשינוי
רח' שי"ר 5
ת ל - א ב י ב

18 בינואר 1977

שלום רב,

לצורך רכוז וארגון יעיל של חוגי הבית, אנא, העבר אלי בכתב, בהקדם האפשרי פרוט הימים בהם הנך פנוי להנחיית חוגים, לפחות לחודש הקרוב, החל מ - 1 לפברואר. (אם באפשרותך לפרט תאריכים פנויים גם לחודש מרץ - עדיף). במידה שקיימים ימים בהם הנך שוהה מחוץ לעיר לרגל עיסוקים אחרים ותהיה מוכן להנחות חוג-בית במקומות אלה, אנא, ציין גם זאת ליד התאריך.

ללא אינפורמציה כזו מהמנחים לא ניתן לשבץ חוגים בצורה אחראית ומסודרת.

במידה שביטול מועד מסוים אמנם הכרחי - אנא, דאג לביטולו זמן מספיק מראש, ע"מ לאפשר לנו לשבץ מחליף.

בהזדמנות זו ברצוני להזכירך כי ארגון חוגי-בית בהתקשרות פרטית בין המארח למנחה, מקשה עלינו את המעקב אחר חלוקת המאמץ בהסברה. אבקשך איפא, להפנות כל פניה המגיעה אליך להופעה בחוג-בית אלינו לתיאום.

בברכה,

גיל ליידנר

AMERICAN JEWISH ARCHIVES

They were contacted.

in few days
call these two people:

Aryeh Newman in Caesarea
Shertok in Hadera

① ask them if they were contacted by anyone from D.M.C. (Democratic Movement for Change)

② if not, call secretary of Zaro (Ruthie) - ask her to check on who is following up with contact. I gave Zaro a packet with all the data ~~names and~~ Friday nite 24.12 - but he couldn't put it in the works until 26.12.

AMERICAN JEWISH ARCHIVES

to contact: יעקב קוק שרעבי

שם רחוב

063-23186 תדר:

063-22615 בית: פרץ 34

nephew of Moshe Sharett
Key figure in Hadera

to contact: Aryeh Newman

מר' אמר

שדרות רוטשילד

063-88389 נ'סדר:

AMERICAN JEWISH ARCHIVES

הסברה/513

התנועה הדמוקרטית לשינוי

חבר יקר,

הנך מוזמן(ת) לכנס חברי 3 המועצות של הגופים המרכיבים את התנועה הדמוקרטית לשינוי (עודד,התנועה הדמוקרטית ושינוי).

הכנס יתקיים ביום ה' 30 בדצמבר 1976, ב"גן האורנים", שד' רוקח,ת"א (מול פארק הירקון).

סדר היום:

1630 - 1700 התכנסות

1700 - 2130 הרצאות

(הפסקה לכבוד קל)

תדרוך בנושאי התארגנות מחוזות וסניפים.

ב ב ר כ ה

מאיר זורע

ועדת ארגון

AMERICAN JEWISH ARCHIVES
יד אלה יעקב וישראל

22.12.76
suggestions to Zaro

1. Campaign Manager

to run the candidate; decide where he is to go (where he is already strong; or where he is weak); to Kiryat Ono (lots of Anglo-Saxons) or to Beersheva (lots of Russians); factories; supermarkets; football games - buttons; membership cards, etc. Loudspeaker truck, posters; placards set up in each place

2. Media manager

to write the ads, speeches, banners, etc.

3. Over-all plan for constituencies

Decide on districts, areas, etc. according to plan we propose for direct elections. Open office now in each place - staffed by 2 professionals + volunteers - two shifts 8^30 a.m to 10^30 p.m

do everything local from this office: ① recruit members (try to establish quotas by dates, with semi-weekly reports Tues^eve + Friday noon.); ② gather money (same procedure); ③ volunteers to stuff mailboxes (fixed form for all advertising - new message each week - Parashat Hashavua)

How to make a connecting link with all offices? Motorola? Or your deputies calling from Hq to get reports.

AMERICAN JEWISH ARCHIVES

3a. Voter registration

What do we have to do about that?
Most Russians and many Anglos are first-time voters.

4. Polls

Use Poll?
Conduct our own?

5. Contact with industrialists

They are natural allies, because they are mainly interested in improving economy, controlling inflation, shifting workers to industry, increasing exports. See what they suggest for us to do.

6. State our broad objectives,

but don't try to spell out the ~~means~~ methods of achieving them, in detail

Eg. – we believe in government reorganization, streamlining, reducing bureaucracy, etc.
So did Carter – this was one of most important stresses of his campaign. Yet he made mistake by being specific and saying he would cut budget 20 %. Because he later had to backtrack on that statement.

7. Questions:

a. Must we stop all advertising after Feb. 28?
b. are we allowed to continue to recruit members?

AMERICAN JEWISH ARCHIVES

HERBERT A. FRIEDMAN

Zinder's material

AMERICAN JEWISH ARCHIVES

PARTIAL LIST OF FOUNDERS OF "THE DEMOCRATIC MOVEMENT FOR CHANGE"
UNDER THE LEADERSHIP OF PROFESSOR YIGAEL YADIN

(1) RENANA BEN-GURION (LESHEM) — Professor of Biology, eldest daughter of David Ben-Gurion.

(3) MOSHE BEN-ZE'EV — formerly Attorney General of the State of Israel, now a practicing lawyer in Jerusalem.

(2) ~~YOHAI BEN-NUN~~ YOHAI BEN-NUN — Member of kibbutz, ~~one of twelve officers and soldiers awarded medal Hero of Israel for exemplary bravery in War of Independence~~, formerly Commanding Officer of Israel Naval Forces, and now Director of Israel Oceanographic and Limnological Research Institute.

(4) MEIR (MEMI) de SHALIT — First Secretary of Israel Embassy in Washington for four years, 1st Deputy Director-General of Prime Minister's Office, and for 12 years Director-General of Ministry of Tourism. Now business man and active in public affairs.

(5) PROFESSOR JACK GROSS — Canadian born, ~~outstanding~~ internationally recognized research scientist in cancer, presently Dean of the Hebrew University Medical School in Jerusalem.

(8) DAN TOLKOWSKY — ~~Pilot~~ Former commanding officer of the Israel Air Force, now Director-General of the Israel Discount Bank Investment Corporation, and member of Israel Discount Bank's Board of Directors.

(9) YAEL UZZAI — ~~For five years~~ Former Executive Secretary to the Israel Government Cabinet, presently Legal Adviser to the Jerusalem Foundation set up by Teddy Kollek, Mayor of Jerusalem.

(10) DINA WERTH — First commanding officer of Israel Army Women's Corps ~~in Israel Army~~, later served as adviser to several African countries, and then with Ministry of Immigration Absorption.

(12) HARRY ZINDER — American born, formerly staff member of Time magazine as war correspondent and bureau chief, later Director of Israel Broadcasting Service and Israel Information Services, and responsible for overall planning of Israel's television service.

(3) MEIR ZOREA — Major General (reserve); ~~Brilliant army career for 25 years capped by position as~~ Former Deputy Chief of Staff, later Director of Israel Lands Authority, and now ~~Campaign~~ Supervising Director for The Democratic Movement for Change

(4) HERBERT FRIEDMAN — American born, served as US Army Chaplain in World War II; ~~Born in New Haven Connecticut~~; for 18 years Executive Vice-President of the United Jewish Appeal, and now Chairman of the Board of the Jerusalem Academy and Conference Center (in planning)

(6) PROFESSOR AMNON RUBENSTEIN — Professor of Law at the Tel Aviv University and formerly Dean of the faculty; founder of the "Shinui" ("Change") Movement three years ago, dedicated to bring about reforms in the Israel government. ~~administration~~. "Shinui" has now merged with The Democratic Movement.

(11) STEF WERTHEIMER — Born in Holland. Leading industrialist in Israel, with supply contracts with major American industries.

AMERICAN JEWISH ARCHIVES

PERSONAL STATEMENT ~~OF~~ From YIGAEL YADIN

Israel has reached ~~what might be termed~~ the ~~a~~ most critical stage in its thirty years of existence. ~~There is a constant deterioration in the economy.~~ There is a growing frustration at the lack of decisiveness on the part of the present Government to face up to and carry out constructive programs of action to ameliorate the internal situation, ~~and there is an almost complete disregard of the growing chaos on the domestic scene.~~

Basic to ~~attempts~~ any major change is the need to make a radical ~~improvement~~ reform in the electoral system that will give all the citizens of the country the right ~~to~~ democratically to elect their representatives to the Knesset so as to create a direct link between the electorate and the elected.

Because of this ~~critical phase in our internal position,~~ condition, I have made the decision to enter political life and to call upon all those who feel as I do ~~about the situation~~ to join me in a new and dynamic political movement dedicated to constructive reforms in all ~~elements~~ fields of our existence. ~~Our movement the~~ We have established the Democratic Movement for Change, and it is already growing very rapidly.

It was not an easy decision for me, as you may well imagine, but I was convinced that it had to be done ~~now and~~ at once if Israel is to be able to stand up to the difficult challenges that await us in the immediate future. For without an ~~strong, healthy~~ Israel, strong and healthy internally, ~~domestically~~ we cannot even maintain a strong posture externally. One is impossible without the other.

If you feel ~~as I do~~ that what I am trying to do is vital and important not only to Israel but to the Jewish people everywhere, are you prepared to help us? We need a great deal of money for the election campaign. All the existing political parties benefit ~~greatly~~ from funds provided by the Government. New political parties such as ours, do not. We are dependent on contributions from members of our Movement and from ~~their~~ friends in Israel and abroad. ~~The Israeli law places no limit on contributions to election campaigns.~~

In any event, I am sure that Herb Friedman will explain to you in some detail our program and our problems.

Y. Y.

I would like to thank you in advance for whatever you will do to assist our pioneering reform efforts.

Y.Y.

YIGAEL YADIN

BIOGGRAPHICAL NOTES

For the past thirty years Yigael Yadion has divided his life between the army and an academic career. From 1940 onwards he was complelety immersed in the army and defence problems of t he State and from 1952 when he left his position as Chief of Staff of the Defence Froces he devoted himself to academic and scientific workxat the Hebrew University.

In both fields he left a deep and lasting mark.

Yadin was born in Jerusalem, son of the late Professor Eliezer Sukenik, himself a well-known archaeologist. From his early youth Yadin was convinced he wanted to follow in the footsteps of his father but the call of the Haganah was too strong. At the age of 16 he joined the Haganah, the Jewish underground force in ~~the country~~ Palestine dedicated to the establishment of an independent and sovereign Jewish state.

Yadin soon became head of the Jerusalem district for the Haganah and later director of the officers' school. At the age of 30 he was appointed operations and planning officer, ~~of the Haganah~~ responsible for drawing up and implementing the operations of the War of Independence. After the State was established he worked closely with Ben Gurion ~~participated in a major capacity~~ in the establishment of the Israel Defence Army. Yadin reached the apex of his military career when he was made the Chief of Staff.

During the three years he served as Chief of Staff, Yadin reorganized the army, etsablished the standing army, ~~compulsory military service~~ and organized particularly the system of reserve duty, which he proved to be the backbone of Israel's military successes.

In 19 52 he took off his uniform and returned to his academic pursuits. In his special field of archaeology , Yadin has achieved international renown for his excavations at Hatzor, Masada and in the Judean Desert. His excavations were carried out on an unprecedented scale, employing for the first time thousands of volunteers from Israel and abroad. His greatest fame came from his acquisition of the Dead Sea Scrolls for the State of Israel and his discoveries in the Judean Desert caves, all of which are now housed in the beautiful Shrine of the Book built at the Israel Museum. This magnificent building became a reality through Yadin's initiative. Yadin's decoding and interpretations of the Scrolls were unique in approach and cast a new light on the Bar Kochba period of Jewish history which up to then had been cloaked in mystery.

During his academic career Yadin was active publicly as well. At the request of David Ben-Gurion he served as one of two members of a special committee to examine in depth the intelligence and security services of the State. The late Prime Minister Levi Eshkol asked Yadin to be his military adviser during the Six Day War. Prime Minister Golda Meir appointed him one of five members of the Agranat Committee to investigate the Yom Kippur war. At ~~various stages during the late fifties and early sixties~~

AMERICAN JEWISH ARCHIVES

he was importuned ~~to enter~~ political life ~~and~~ become a Minister ~~of State. He was offered many positions incouding the possibility of his becoming Prime Minister.~~

Yadin organized and headed the popular movement calling for a radical reform in the electoral system that would give voters the right to elect their own representatives and maintain a direct link with the elected. He was also Chairman of the Israel Exploration Society, chairman of the Public Council on National Parks and Historical Sites, and is a member of both the British and French Academies of Sciences.

At various stages during the late fifties and sixties Yadin was importuned to enter political life and become a Minister of State. He was offered many positions including Minister of Defence, Minister of Education, and at one time the possibility was not excluded of his becoming Prime Minister. It was not until 1976, ~~that Yadin made his decision to leave academic life and all other public duties and~~ devote himself exclusively to the establishment of a new and dynamic political movement whose basic puppose would be to turn Israel around from its deteriorating internal situation, which is ~~both~~ critical and dangerous. His avowed purpose is to ~~reach the position where the composition of the government can be determined by The Democratic Movement so that~~ major reforms and new approaches ~~could be introduced~~ to put Israel back on the road to ~~achievement~~ internal ppogress.

#1 Yadin refused all offers since he was determined to continue his academic ~~pursuits~~ career.

AMERICAN JEWISH
ARCHIVES

W.F.

DRAFT NUMBER THREE

INTRODUCTION TO FINANCIAL PROSPECTUS

A new dimension has been introduced into Israel's political life with the establishment under Yigael Yadin's leadership of The Democratic Movement. The announcement of its formation sent a wave of enthusiasm and hope coursing through the country, and a feeling quickly developed that here was a visible alternative to the present government and a man and a group whom people could believe in. Here was a political movement which if given the opportunity could lay to rest the deep frustrations and disappointments of a large part of Israel's population.

During the past twentyfive years and ever since he left the Army as Chief of Staff, Yadin has been consistently wooed by the major political parties. He refused offer after offer to be Prime Minister, to be Minister of Defence, and was recently considered for the position of President of the State. During those years Yadin served on numerous independent commissions of inquiry set up by the cabinet including thirteen months of arduous labor on the Agranat Committee set up to investigate the Yom Kippur war. All these add up to the fact that Yadin's record was such that he was eminently suited for the highest positions in the land. And yet he always refused to enter political life.

It was not until this year, however, that Yadin realized he had no moral right, in the face of the rapidly deteriorating social and economic situation, to stand aside. He made his decision to enter political activity in Israel and called upon all right-minded citizens to group together to turn Israel around to prevent the rapid slipping towards a major internal crisis, and to renew the former idealism.

There were also other men and women, many of whom held important positions, who had never before thought of political involvement. They all had the same thought: disenchantment with the indecisions of the present government and with the existing political parties whose methods were inadequate in the face of the growing internal deterioration and dissension.

The inevitable conclusion was to establish a new party cutting across all lines of political thought and anchored in the center of Israel's political spectrum. It emerged that most of the people of Israel saw their government moving in endless circles without decisive leadership. And an equally serious aspect was the fact that many loyal supporters of Israel abroad were beginning to be aware of this demoralization and lack of confidence in the leadership.

Therefore, a decision was made and announced publicly on November 22, 1976, to establish The Democratic Movement and to enter the political arena.

It is apparent that the present government has placed a major emphasis on foreign affairs and sedurity to the detriment of

internal issues too long neglected and now critically explosive. It became the thesis of the newly organized Democratic Movement that only an Israel strong and healthy internally could control its own destiny and face its external problems. This strong domestic base has a direct bearing on the vitality of the people and the strength of the army.

Five critical problems facing the country today have, in effect, eveolved into some of the major principles of The Democratic Movement. They are:

1. CHANGE IN THE ELECTORAL SYSTEM

A basic change is imperative in the electoral system if we want to create a truly democratic society where the electorate and the elected are linked in direct voting. Today the Knesset, the Histadrut, and other national institutions are peopled by representatives selected by a small committee within each party designed to reward the party faithful without reference to their ability or qualifications. There are no primaries, no constituencies. The electorate votes for a party list whose members were selected for him. This must be changed. There must be a democratization of the electoral system to rid the country of an antiquated method established by the Zionist movement many decades ago and perpetuated for narrow political expediency. The system must be modernized so that each voter has a say in who shall represent him in these institutions. Control must move from a handful of self-appointed leaders to the individual voter, where it rightfully belongs.

2. STRENGTHENING OF EXECUTIVE OPERATIONS

The Democratic Movement calls for a radical change in the executive branch of the government. Today a large and unwieldy cabinet, dictated by pure coalition and partisan politics has shown its inability to make or carry out decisions that would alleviate the internal crisis. The Movement calls for a small functional cabinet made up of highly competent and expert men and women whose policy decisions, founded on national priorities, can be executed through a coordinated system of ministries. Thus, in addition to two or three senior ministers there would also be a Minister for Social Affairs and a Minister for Economic Affairs working through a group of other ministers heading individual departments and geared for immediate action. Additionally there would be established regional authorities that would bring the government closer to the needs and concerns of the people. This streamlining of executive operations is mandatory if we are to overcome years of neglect of the critical internal problems of the country.

3. REVISED HOUSING POLICY

Israel urgently needs a revised housing policy so that this basic factor of existence for all sectors of the population can be adequately supplied. And those special sectors of the

population who have had difficulties in acquiring homes -- young couples, large families, the underprivileged in development towns, and ex-servicemen -- would have highest priority in this new policy created to help close the social gap. Under the present housing policy there are arbitrary decisions on types and locations of housing developments which only serve the interests of large contracting firms and speculators. Developments have been built without regard to the needs of large families numbering eight, nine or ten persons, and at costs way beyond the ability of these families and others to cover, even in the lifteime of their children.

4. REVISED EDUCATIONAL POLICY

Linked to a revised housing policy must be a reorganization of the educational system. Here, too, there has been a disregard of the needs of those for whom education is more than a mere elementary necessity. It is the very foundation of their economic survival. The reorganization must begin with the very young, providing them with special facilities and superior teaching staff with emphasis placed on special education for children coming from large families. In other words, the other half of the population mired in near poverty and unable to cope with the present bureaucratic systemmust be offered the finest in educational facilities. This should begin at the level of nursery schools, kindergartens, elementary schools and move progressively through high schools, vocational schools, technical colleges and even at the university level.

5. A STRONG ECONOMY

A strong economy developing along advanced technological lines is essential to maintain the political and military stability of the country. Resources must be allocated in accordance with clearly defined priorities in the economic and social spheres. The economy must move freely, with all due concern for the welfare of the worker but at the same time refraining from too great an intervention in those areas where the individual is capable of functioning on his own. Every effort must be made through compulsory arbitration in essential services to rid the country of strikes, sanctions, and lockouts that have plagued industry and drastically reduced productivity. There should not be a false egalitarianism in the wag structure and yet a fair reward must be paid for effort and initiative. We must deliberately bring about a maximum increase in gross national product and in exports. We must create the best possible conditions for foreign investment, by reducing the bureaucracy which surrounds every new venture.

These, then, are some of the principles emerging from a close study of present conditions in Israel which have reached what might be called an intolerable state. These principles can be achieved because basically the people of Israel, at present

disillusioned with the government, are ready and anxious for a change that will restore their self-respect and give them confidence in the future. What they want is a strong, popularly elected government that will wipe out dishonesty in the bureaucracy, wide-ranging inflationary trends, and disturbing labor unrest. And at the same time the people want to maintain a strong posture in foreign affairs and security. One is impossible without the other. The people of Israel are ready for sacrifices if called upon to do so by a leadership which openly demonstrates that all citizens are equal before the law.

This The Democratic Movement can offer them..The Movement believes it has the planning ability and executive strength to achieve these desired aims. && Only a clean sweep can repair the damage done to Israel's social and economic position. What is needed is a resounding victory for the Movement at the polls in November 1977 to give it a clear mandate to begin the job.

The existing political parties will wage a tough election campaign. They have the resources acquired over the years and they are liberally supplied with funds from government coffers. They receive sums of money to maintain their party organization and sums of money to wage an election campaign. These two sums can reach almost half a million Israeli pounds for each Knesset member. The Democratic Movement begins with nothing except the small personal contributions of a determined and dedicated membership which believes the time is now for a change. Tomorrow will be too late.

The Democratic Movement has aroused widespread enthusiasm in the country for it is, in essence, a renewal of faith in Israel's future based on the social and humanistic values of the Jewish people. Only through such a political movement can Israel once again move forward. It is this spirit which David Ben-Gurion called upon to create the State of Israel and it is this spirit which moves the founders of The Democratic Movement.

Shabbat
4/12

Herb,

I'm leaving two copies of the new draft in your mail box since I shall be leaving this morning for Haifa and will return, I hope, by Monday evening. If I do not get back by then, you and Nimi will have the material for discussion.

Yadin has his copy and has been requested to give me his (and others) comments by Tuesday morning. If I am not back give him a call and get from him any changes or suggestions he may have.

Yours
Harry Zeides

AMERICAN JEWISH ARCHIVES

Committees of the Party, to date

Organization - Zorea
Finance - de Schalit
Publicity - Rubinstein
Legal (Takkanim) - Raphael
Economy - Wertheimer
Legal (laws of country) - Ben Zeev
Social, education, etc - Mordechai Elgrably
Judaism + Diaspora - Rafi Blumenfeld

---

secretariat in Jerusalem
02-33564 - Sokolov 3 - Ruth Berman

---

secretariat in Tel Aviv
03-225606
220350 - Shir 5

AMERICAN JEWISH ARCHIVES

ת.ד. 7344
ירושלים

25 בנובמבר 1976

לכבוד
מר הרברט פרידמן
רחוב המלך ג'ורג' 48
ירושלים

מר פרידמן הנכבד,

רצופה בזאת ובתודה קבלה על תרומתך הנדיבה אשר, ללא ספק, תוסיף להגברת פעילותנו לעתיד.

אנא קבל התנצלותנו על האיחור במשלוח הקבלה, וזאת כתוצאה מתקופת ההתארגנות הראשונית - דבר שלבטח לא יקרה בעתיד.

בברכה,

התנועה הדמוקראטית

AMERICAN JEWISH ARCHIVES

RECEIPT No. 14 קבלה מס.

Received from [illegible] נתקבל מ

On account על חשבון

for עבור

The sum of הסכום

ל"י I.L. אג' Ag.

The 1/11/70 יום

Signature חתימה

AMERICAN JEWISH ARCHIVES

Conversation with Yadin — 14.7.76

1. He will decide soon what to do about organization.

2. After he announces, he thinks Shinui should conduct discussions among its members what to do. Take whatever time is necessary — month or two.

3. Disband Shinui — let members join his party as individuals, pay dues, etc.

4. He will call meeting of members, let them vote for a Council (50-60 people), and Vaad Hapoel (12)

5. Anyone wanting to get elected, let him put his name forward

6. He wants to speak to Amnon Rubinstein

7. He spoke already to Weitheimer.

8. My opinion: do it.

9. I read the material — your ideas & his are very close. The two of you in the field in 77 will eat into each other.

10. He doesn't want to make a coalition of factions — not Ehrlich or Aloni

AMERICAN JEWISH ARCHIVES

from Herbert A. Friedman

Questions for Yadin

1.) Are you willing to fight, struggle organize? People won't come to you — you must go to them

2.) You must define your policy on internal matters, which are really of greater concern.
Economic policy - most important
Quality of life -
Social gap
Development towns

3.) Basic strategy - what happens if:
you win four seats
you win fourteen seats
what are your demands in latter instance

Advice:
Go for the Russian vote - nobody owns them - this will be first vote for most - offer them help in personal absorption and opportunities to learn Judaism.

AMERICAN JEWISH ARCHIVES

תנועת עודד בישראל
ת.ד. 14164 ירושלים

22/11/76

ה ח ל ט ת ה מ ו ע צ ה ה א ר צ י ת מיום 14/10/76

תנועת עודד מחליטה להתפרד בבחירות הבאות לכנסת ל ולרשויות המקומיות. החלטה זו מתקבלת מכח רצוננו להשתלב באופן מלא בחיי הארץ ולתרום לחיזק המדינה על בסיס עקרונותיה של התנועה.

מטרתה של תנועת עודד היא להשפיע על התהליכים הפוליטיים, ולהצמיח מנהיגות אמיתית שתכיר לה תמיכה רחבה באוכלוסיה ושתפעל למען חיסול פערים, מיזוג גלויות ואיחודו של העם.

תנועת עודד מוכנה לפעול יחד עם כל גורם שעקרונותיו תואמים את מצע התנועה.

ת ו ל ד ו ת ה ת נ ו ע ה

תנועת עודד נוסדה ב-1963 בצרפת כתנועת עליה. מטרתה הייתה לעודד מזרחנים יוצאי צפון אפריקה וצרפת לעלות לארץ, כשמטרתם בארץ לסייע לאותם עולים מצפון אפריקה אשר עלו לארץ ללא המנהיגות המסורתית שלהם.

פ ע ו ל ו ת ר א ש ו נ ו ת

עם עליתם ארצה (בין השנים 1963-67 עלו יותרם-1000 מזרחנים במסגרת עודד) החלו לפעול בקרב ילדי השכונות בירושלים. אופיים של הפעולות, כגון; שיעורי-עזר קבוצתיים, מכינות לאוניברסיטאות, משחקים, קייטנות ליסודיות, היה חדשני וחלוצי בהיותינו הראשונים בהפעלת תוכניות אלו.

ה י ק ף פ ע ו ל ו ת כ י ו ם - ת נ ו ע ת נ ו ע ר

מאז התרחבה הפעילות לממדים ארציים. הוקמו סניפים לתנועה באוניברסיטאות, וב-17 ישובי פיתוח ושכונות מצוקה. התפתחות הפעילות של התנועה בקרב הנוער הביאה להקמת תנועת נוער חדשה אשר משמשת לאותם בני נוער מסגרת חברתית-חינוכית-רעיונית החסרה להם.

בתקופה של 13 שנות פעילות לקחו חלק בפעולות התנועה, אשר חלקם הגדול נעשו בהתנדבות, אלפי ילדים, בני נוער ומזרחנים, מהשכונות ומישובי הפיתוח.

מ ס ק נ ו ת

הנסיון שרכשנו בפעילותינו, המגע המתמיד עם האוכלוסיה ; והכרת העובדות בשטח לימדונו שחייב לבוא שינוי מהותי בצורת הטיפול בבעיה החברתית; שינוי בתפיסות, בשיטות העבודה ובאופי הטיפול בבעיה, תוך כדי הפיכתה למוקד העשיה המדינית.

ה ח ל ט ו ת

על-כן, באה החלטת המועצה מ-14/10/76 שצוטטה לעיל ובעקבותיה החליטה המזכירות הארצית של התנועה ב-11/11/76 להשתתף בהקמת התנועה הדמוקרטית עם פרופ' יגאל ידין.

פרטים נוספים אצל חברי המזכירות במשרד התנועה או בבית:

במשרד	:	02-234593 בן יהודה 35 ירושלים
יהודה טולדנו	: יושב ראש	02- 228635
דוד קנפו	: מזכיר כללי	03-964483
יוסי כהן	: יו"ר ועדת נוער	03-964596
טובה סעדון	: דוברת	03-751649
אלי אלאלוף	: גזבר	02-719381

תנועת עודד בישראל
ת.ד. 14164 ירושלים

22/11/76

החלטת המועצה הארצית מיום 14/10/76

תנועת עודד מחליטה להתמודד בבחירות הבאות לכנסת ל ולרשויות המקומיות. החלטה זו מתקבלת מכח רצוננו להשתלב באופן מלא בחיי הארץ ולתרום לחיזק המדינה על בסיס עקרונותיה של התנועה.

מטרתה של תנועת עודד היא להשפיע על התהליכים הפוליטיים, ולהצמיח מנהיגות אמיתית שתכיה לה תמיכה רחבה באוכלוסיה ושתפעל למען חיסול פערים, מיזוג גלויות ואיחודו של העם.

תנועת עודד מוכנה לפעול יחד עם כל גורם שעקרונותיו תואמים את מצע התנועה.

ת ו ל ד ו ת ה ת נ ו ע ה

תנועת עודד נוסדה ב-1963 בצרפת כתנועת עליה. מטרתה הייתה לעודד סטודנטים יוצאי צפון אפריקה וצרפת לעלות לארץ, כשמטרתם בארץ לסייע לאותם עולים מצפון אפריקה אשר עלו לארץ ללא המנהיגות המסורתית שלהם.

פ ע ו ל ו ת ר א ש ו נ ו ת

עם עליתם ארצה (בין השנים 67-1963 עלו יותרם-1000 סטודנטים במסגרת עודד) החלו לפעול בקרב ילדי השכונות בירושלים. אופיים של הפעולות, כגון; שיעורי-עזר קבוצתיים, מכינות לאוניברסיטאות, משחקיות, קייטנות לימודיות, היה חדשני וחלוצי בהיותינו הראשונים בהפעלת תוכניות אלו.

ה י ק ף פ ע ו ל ו ת כ י ו ם - ת נ ו ע ת נ ו ע ר

מאז התרחבה הפעילות למרים ארציים. הוקמו סניפים לתנועה באוניברסיטאות, וב-17 ישובי פיתוח ושכונות מצוקה. התפתחות הפעילות של התנועה בקרב הנוער הביאה להקמת תנועת נוער חדשה אשר משמשת לאותם בני נוער מסגרת חברתית-חינוכית-רעיונית החסרה להם. בתקופה של 13 שנות פעילות לקחו חלק בפעולות התנועה, אשר חלקם הגדול נעשו בהתנדבות, אלפי ילדים, בני נוער וסטודנטים, מהשכונות ומישובי הפיתוח.

מ ס ק נ ו ת

הנסיון שרכשנו בפעילותינו, המגע המתמיד עם האוכלוסיה; והכרת העובדות בשטח לימדונו שחייב לבוא שינוי מהותי בצורת הטיפול בבעיה החברתית; שינוי בתפיסות, בשיטות העבודה ובאופי הטיפול בבעיה, תוך כדי הפיכתה למוקד העשיה המדינית.

ה ח ל ט ו ת

על-כן, באה החלטת המועצה מ-14/10/76 שצוטטה לעיל ובעקבותיה החליטה המזכירות הארצית של התנועה ב-11/11/76 להשתתף בהקמת התנועה הדמוקרטית עם פרופ' יגאל ידין.

פרטים נוספים אצל חברי המזכירות במשרד התנועה או בבית:

במשרד	:	02-234593 בן יהודה 35 ירושלים
יהודה טולדנו	: יושב ראש	02- 228635
דוד קנפו	: מזכיר כללי	03-964483
יוסי כהן	: יו"ר ועדת נוער	03-964596
טובה סעדון	: דוברת	03-751649
אלי אלאלוף	: גזבר	02-719381

AMERICAN JEWISH ARCHIVES

התנועה הדמוקרטית

הקבוצה המייסדת

(לפי סדר א"ב)

פרופ' מרדכי אביר,	ירושלים
נחמן אוריאלי,	תל-אביב
אלי אלאלוף,	ירושלים
ג'ו אסרף,	אשדוד
יהודה ארבל,	ירושלים
בת שבע אריאן,	ירושלים
יעקב ביטון,	אשקלון
רננה בן-גוריון-לשם,	תל-אביב
פרופ' לינה בן-דור,	ירושלים
משה בן-זאב,	ירושלים
יוחאי בן נון,	מעגן מיכאל
שמעון בר-צליל,	רמת-גן
אלכסנדר ברוידא,	רמת-השרון
אריה ברונשטיין,	ירושלים
רות ברמן,	ירושלים
דב ברסלר,	חיפה
איתן ברק,	תל-אביב
מאיר בירון,	חיפה
דב (בוריס) גל,	מעגן מיכאל
דן בלמונד,	הרצליה
פרופ' ז'ק גרוס,	ירושלים
אנא גרייבסקי,	ירושלים
דר' מנפרד גרסטנפלד,	ירושלים
מאיר (ממי) דה-שליט,	הרצליה
אלי דיין,	אשקלון
דן דרורי,	ניר-בנים
איסר הראל,	צהלה
אבנר הררי,	רמת-גן
יהודה הררי,	רמת-גן
פרופ' דוד ויטל,	כפר שמריהו
דר' הלל וינשטיין,	חיפה
צבי ולדמן,	באר-שבע
אורי ורבר,	קבוץ חצרים
רחביה ורדי,	מגדיאל
דינה ורט,	ירושלים
מאיר זורע,	מעגן מיכאל
הרברט זילברשטיין,	ירושלים
רינה זילברשטיין,	ירושלים
צבי זינדר,	ירושלים

דן זיסקינד,	ירושלים
יהודה טולדנו,	ירושלים
דן טולקובסקי,	צהלה
פרופ' יגאל ידין,	ירושלים
יצחק (ציקי) כהן,	ירושלים
דוד כנפו,	לוד
פרופ' יצחק כצנלסון,	ירושלים
ישראל כרמי,	אשדוד
פרופ' ארנסטו לובין,	רמת-גן
גבי לוסקי,	אשדוד
חיים מושה,	דימונה
דוד מושין,	רחובות
נסים מיוסס,	דימונה
עמי מנחם,	ירושלים
מנחם מרגליות,	ירושלים
אריה מרקמן,	חיפה
בועז נהיר,	תל-אביב
דוד סטמלר,	הרצליה
ד"ר ראובן סיני,	חיפה
פרופ' עוזי סמילנסקי,	רחובות
עזרא סניה,	ניר בנים
טובה סעדון	אור יהודה
יעל עוזאי,	ירושלים
דוד עופר,	סביון
יצחק ערן,	באר-שבע
דר' הרצל פיסמן,	ירושלים
יוחנן פלץ,	גני יהודה
הרברט פרידמן,	ירושלים
אבנר פרץ,	ירושלים
יהודית פרץ,	ירושלים
פנחס קופל,	כפר בן-נון
פרופ' אלכסנדר קינן,	ירושלים
מלכה קינן,	ירושלים
אליקים שחף,	ירושלים
מכס שומכר,	סביון
יוסף שליט,	תל-אביב
יהודה תג'ר,	תל-אביב
יחיאל תם,	חדרה

AMERICAN JEWISH ARCHIVES

התנועה הדמוקרטית
ראשי פרקים למצע

יעדים

יעודה של מדינת ישראל הוא להיות מולדת בטוחה לעם היהודי ומרכז רוחני לתפוצותיו. גיבוש העם, סגירת הפער החברתי וטיפוח העליה והקשרים עם יהודי התפוצות הם תנאים ראשוניים להשגת יעד זה.

הגשמת תנאים אלה מחייבת משק חזק ומתפתח, איכות חיים וחברה עובדת, יצרנית, בריאה ומגובשת.

חוסן כלכלי הוא תנאי לקיום חברה בריאה וליכולת העמידה המדינית והבטחונית של ישראל.

גיבוש חברה - אשר בה הפרט מונע לעבודה פוריה ולאחריות אישית, ובה יש חלוקה הוגנת של הכנסות ורכוש, תוך מתן תמורה הולמת למאמץ ולירוזמה - הוא חיוני להשגת יעדים אלה.

המשטר חייב להבטיח את השגת היעדים האלה, תוך שימת דגש על קידום והעדפה של השכבות החלשות, עיירות הפיתוח, שכונות העוני ומשפחות מרובות ילדים.

שוויון זכויות מלא לאשה חייב להיות חלק מאשיות המערכת החברתית של המדינה.

יש לשחרר את הפרט מתלותו המוחלטת בשלטון. המדינה ומנגנוניה ישרתו את העם וימנעו מהתערבות בתחומים ובבעיות שהפרט מסוגל לתפקד בהם בעצמו בדרך תקינה.

מדינת ישראל חייבת להיות מדינת חוק החל על הכל, כאשר טוהר מידות במישור הציבורי והאישי, מהווה אחד מאבני היסוד לקיומה ולתפקודה. המשטר חייב להיות דמוקרטי, אמיתי ויעיל, שבו שותפים כל אזרחי המדינה ללא אפליה, בהתאם למגילת העצמאות.

יעדים אלה לא הושגו ולא ניתנים להגשמה ללא חידוש רוח ההתנדבות והחלוציות והערכים החברתיים והאנושיים של הציונות, שהביאו להקמת המדינה. על הנוער למלא מקום מרכזי בהתחדשות זו.

האמצעים להשגת היעדים:

שינוי שיטת הבחירות לכנסת וחקיקה שתבטיח את המבנה הדמוקרטי של המפלגות יאפשרו ריבונות עם הלכה למעשה על ידי קשר ישיר בין הבוחר והנבחר ופקוח יעיל על הנבחר. שיטה זו תיצור מסגרות ומפלגות דמוקרטיות מגובשות יותר במישורים הממשלתיים, ברשויות המקומיות, במוסדות ההסתדרות ובתנועה הציונית.

שינוי שיטות התיפקוד של הממשלה על ידי חלוקת משימות וסמכויות ברורה ואחראית בהתאם לצורכי המדינה. בממשלה יהיה קבינט מצומצם, שבו ישתתפו בין היתר שר לבעיות חברה ושר לענייני כלכלה. תפקידו יהיה לתכנן ולתאם את פעילות המשרדים שיהיו כפופים לו. יש לדאוג להקמת מערכת מחוזית, שתפקידה לרכז את ביצועה של מדיניות הממשלה על כלל משרדיה בכל אזור ואזור.

מרכיב מרכזי בתהליך הבראת המשק יהיה תכנון עליון המכוון להגדלה מירבית של התוצר הלאומי. המשאבים יוקצו לפי עדיפויות לאומיות ברורות בתחום החברתי והכלכלי.

מתוך גישה ממלכתית תשאף התנועה להגדרת מדיניות ולחקיקה אמיצה שתביא להשגת היעדים בתחום החברה, יחסי העבודה ושלטון. בוררות-חובה בשרותים החיוניים למדינה תמנע את שיתוק המשק ועם זאת תגן על זכויות העובדים בשרותים אלה.

מכשיר חשוב להשגת היעדים הנזכרים הוא שינוי יסודי בכל מדיניות השכון והדיור, שיחתור להשגת פתרונות דיור סבירים לזוגות צעירים ומשפחות מרובות ילדים ויאפשר ניידות עובדים.

2/...

יש לארגן מחדש ולפתח את מערכת החינוך על כל מרכיביה, המפוצלים כיום בתחומי האחריות של משרדים שונים. חינוך מעולה ומתאים החל מן הגיל הרך יסייע לגיבוש העם ולסגירת הפערים. בכך יושם הדגש על המרכיב האיכותי של העם ועל חינוכו להשגת דמוקרטיה פעילה.

דרכי הפעולה שנזכרו למעלה מתיחסות לליבן של הבעיות העיקריות העומדות בפני העם ושבידיו לפתרן.

הבהרות בנושא השלום והבטחון

בטחון ישראל מושתת במידה רבה על פתרון בעיות החברה והמשק המשפיעות ישירות על חוסנו של העם, על עוצמתו של צה"ל ועל יכולת העמידה בלחצים מדיניים וכלכליים.

עם ישראל שואף לשלום אמת עם שכניו, אך שלום כזה תלוי ברצון כן של שני צדדים. יש להמנע בינתיים מהצגת תכניות סופיות ומפורטות מאחר שבשלב הנוכחי אף לא אחת מהן מקובלת למעשה על הצד השני. עם זאת קיימים מספר עקרונות-יסוד שיהוו בסיס להסכם שלום בעתיד:

א. מדינת ישראל היא מדינת היהודים ומשטרה הוא דמוקרטי. היא חייבת לשכון בגבולות בטוחים ובירתה היא ירושלים המאוחדת.

ב. למען שלום אמת ושמירת אופיה היהודי-דמוקרטי תהיה המדינה מוכנה לותר על שטחים. שכנתה של מדינת ישראל ממזרח לה תהיה מדינה ערבית אחת, שבירתה מעבר לירדן. שמה, משטרה ואופיה הם מענינם של תושביה או ממשלתה.

ג. גבול הבטחון של ישראל במזרח הוא הירדן ושטחים מערבה לו חייבניים לשליטה בטחונית בו. הישוב באזור זה יבוסס על ידי הקצאת מלוא המשאבים הכספיים והאנושיים הדרושים לפיתוחו ולחיזוקו.

דרכי ההתארגנות של התנועה

קבוצת המייסדים פונה לציבור בקריאה להצטרף לשורות התנועה הדמוקרטית. ההצטרפות תהיה אישית שלא על מנת לקבל פרס ועל בסיס ראשי פרקים אלה. חבר בתנועה לא יוכל להשתייך בעת ובעונה אחת למפלגה אחרת.

מוסדות התנועה הנוכחים הם זמניים. כל מוסדותיה הנציגיה בכל הדרגים יבחרו בדרכים דמוקרטיות על בסיס בחירות מחוזיות, אישיות וחשאיות.

תושבי ישראל נקראים לממש את זכותם-חובתם האזרחית ולקחת חלק פעיל בעיצוב דמות המדינה וחברתה, על ידי הצטרפות לתנועה הדמוקרטית.

התנועה שואפת להגיע ליכולת להרכיב ממשלה על מנת לבצע את היעדים הממלכתיים שפורטו לעיל.

Super-minister } both bad words
Overlord

ok - שר על

in English, bad

AMERICAN JEWISH ARCHIVES
זכר אלה יעקב וישראל